

310349

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును. 310350

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 6-న తేది బుధవారము No. 132
సంపుటము ౯ } కుండుభివాను సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫. } సంచిక ౧౩౨

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. నకలుమందులవలన మోసముగలుగను. కంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

సరస్వతి వాచక పుస్తకములు

ఫారమ్ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

(255)

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ జూన్ 22 తేది కలెక్టులో ప్రచురింపబడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహాపై శ్రీ డైరెక్టరువారి Proceedings R. C. No. 127/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వనకటి పాఠములలో తేల్చి ప్రచురింపజేసితిమి. అప్పటినుండియే మా చిన్ని వాచకములు సర్వజనాదరణమును బడసి, దివానివాళి వృద్ధి కౌందుండ మా మిత్రుల పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడినవి గావనియు ఇందు కొన్ని పాఠములు హెచ్చుగా నున్నవనియు శ్రీ డైరెక్టరువారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో తనివోని నిందాకోపణము చేయదు, చాలచుండి విద్యాధికారులకు తెలియజేసిరి.

గుణ్యగ్రహణపారీక్ష లైన శ్రీ డైరెక్టరువారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గామారు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-22 తేదిని పంపియున్నారు. కావున విద్యాధికారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేమనగా నిందాకోపణముచేయు మా మిత్రులమాటవిని మా సరస్వతి వాచకములపై కినుక బూనుక అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాసుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయిది. కావున తగ్గరీతిని మారు ప్రోత్సాహ మొసంగ గలందులకు కోరుచున్నాము.

అద్దేపల్లి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు

పుస్తకములు కలయువాడు:— గోదావరీబుక్కు డిపో, రాజమండ్రి (వాసిన బడయుగలరు).

N. B. మాకర్థ ఎలిమెంటరీ విద్యార్థుల మనయోగించు అన్ని రకముల స్కూలు పుస్తకములు ప్రేమనీసాహాయము, వాచకములు, నవలలు వగైరా అన్నియు దొరుకును.

ఈ పుస్తకమునందు అతిసుందరి శ్రీ వాల్మీకి రామాయణము సంప్రదించును.

మైన NR పటము లున్నవి.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏక కాలమున కొనువారికి రూ॥ ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యా కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

యుద్ధ కాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామ కాలనిర్ణయము ౦ ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co. Publishers, Loane Square, Madras

సుప్రసిద్ధమైన శ్రీకృష్ణ సూరి మాత్రము.

రెండు కుటుంబరత్నములు.

నోరును మిక్కిలి శుద్ధముగా నుండును. మంచి తీర్థక క్షేపక లిగించును. అటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును. తిద్దలకు గాని, పెద్దవానికి గాని దగ్గు, జలుబు, మలబద్ధకము, అశీర్ణము, వాయువునొప్పలు, వంతువ్యాధులు మున్నగు వ్యాధులకు అద్భుతమైన గుణమును గలగజేయును. తొంటులముతో ధరించుటకు మిక్కిలి ఉపయోగమైనది.

250 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రూ॥ 0-4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖమ్మతో సహా రూ॥ 3-0-0 లకును ప్రచును.

నంజన్ గూడు దంతచూర్ణము:— శకలవిధ దంతవ్యాధులను త్వరలో బాగుచేయును. మంచిపటుత్వమును కలిగి

1 పాటము 1 నెలకు పరిపోవును. ధర రూ॥ 0-1-0; 12 బుడ్డు పాటములు వి. పి. ఖమ్మతో సహా రూ॥ 1-0-0

అయుర్వేద వివ్యాన్ బి. వి. పండితులు, నంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (2)

వెలసులభము.

ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్డు సర్వేశం తాలూకు మేడ.

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రూ 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

అత్యులాసా!

కృష్ణాజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబాగులోని యునిసిటలు నెం 148 రు కలిగినటువంటిన్ని రెండుంతులు కలిగి వామేడను అద్దాల బీరువాల పట్టణం నుండి స్థలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తి కునుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు గావత్తు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేదీ ప్రతికలలో ప్రచురింపవలె యేలూరు పట్టణములో ఘరానా నునపుట్టల యెదుట లాటరీ వేయుదును. నుక ప్రతివారును వారి వారి యదృష్టముల నిర్ణయించుకొనుట కది సుచింతింపబడును. త్వరపడుడు. తగ్గుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 ల మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమును కలిపినట్లున్న, విడుదలుకొన్న కోరువారు మా యెంటువల్లగాని వేరుగా గావ వాసిగాని లానుకోవలయును. ఈ చీట్లవల్ల వహూలు అత్యుపాము కృష్ణాజిల్లా యేలూరు పెద్దబాగులో ఆపకటివు వ్యాం 1లో నుంచబడును.

2. ప్రతి గావమునందును మంచి యెంటులు కావలయును. మర్చి కమిషను ఇయ్యబడును. వివరములు కోరువారు యిక్రింది సంతకముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ అద్రష్టును స్వప్నముగా వ్రాయుచు చీటి 1-కి రూ 5 ల చొ॥ పూర్వ మణి అగ్గరు చేసి యెడల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును.”

ఏలూరు } మాటూరి సర్వేశం.
కృష్ణాజిల్లా }
1-7-1922. } మీది నామకరారుడు

“తెలుగు సంక్షిప్త లేఖనము”

మీరు ఇల్లుకదలకనే తెలుగు మార్పునందు నేర్చుకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినమున కొక గంట పని. “పోస్టు క్లబ్బు నిమిత్త మభిజ్ఞి ఫంపించండి!”

(13). ఇళాళశ్రీమౌ బ్యూరో, కాకినాడ.

కావలెను

తాడిపత్రి మునిసిపాలిటీకి చేరిన పద్మవతి తరగతి పాఠశాలకు (డాయింగు, డ్రైలు ఈ రెంటిలో తరగతి పొందినట్టి ఒక ఉపాధ్యాయుడు 1-10-22 తేదీనండి కావలెను. జీతము నెల 1 కి రూ 30-1-35 నొప్పున యివ్వబడును. యోగ్యతా ప్రతికలతో సహా దరఖాస్తును ఈ దివివ ప్రకారముచేసిన ఆఫీసుగారికి 15-9-22 తేదీలోగా సంపుకొనవలెను.

తాడిపత్రి } ఎం. పి. రంగప్ప
16-8-22 } చేర్చుక

వైద్యధర్మప్రకాశిక

మూడవతూరి ముద్రితము. వెల రూ 3-0-0.
ఈ గ్రంథము హిందువులలో ముఖ్యము ద్వైజులకు అందు వైద్యులకు అత్యంతోపకరమైనది. ఇందు ఆశీర్వాదములు వికరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకాచరిత్రము గాక్షి వృసింహ సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర క్లుప్తముగా సమర్పించబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింపబడిన అన్ని గ్రంథములును గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగా ఈ వైద్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైద్యునియందు నుండవలసిన గ్రంథముల జాబితా (కాటలాగు). కొనుగాటు అర్హులచేసిన బంపిన బడయుగలదు.

చీమకుర్తి బసవయ్య

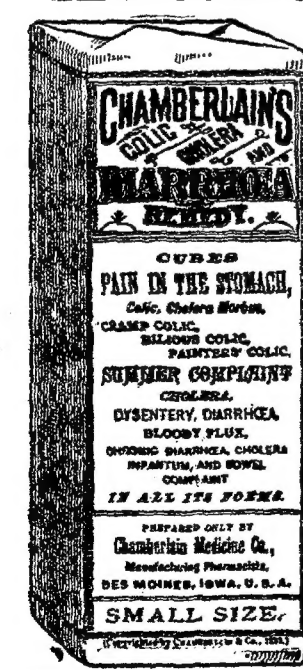
వాణిప్రెస్ బెజవాడ

ఎందుకు?
చక్కని అచ్చుకు
సాగనగు బైందుకు

తెలుగునివారిని (157)

చక్కనైనందు తెలుగుచ్చలు వైభావతలన పూచీగా 3 దినములలో నయచుగను. శుద్ధ వసమాలికలచే చేయబడిన ఈ ఔషధము ఋషీశ్వరునిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానినో ధరకు రెండింతలు చెల్లించబడును. బుడ్డి 1-కి వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 3. ఈ త్రైకములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI.
P. O. Kamtaul,
Chhangan P. & O.

చేబర్లెన్ గారి
శూలనొప్పి
అతిసార
నివారిని (2)
ఈ ఔషధమును
సేవించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహణి,
అతిసారము, శూలనొప్పి,
పేగు సంబంధ మైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యున్నతముగా కుదురును. అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. 33

విస్తృతకవులు

కొన్ని ప్రతులుమాత్రమే కలవు
క్రీడాభిరామము, శ్రీనాథకృతము 1.0-0
కుమారసంభవము:— సన్నెచోడ శేషప్రసాదకము
ప్రథమభాగము ద్వితీయభాగము, 1 కి 1.0-0
శ్రీరంగ చుహాత్ర్యము వైదవకవి రచితము 1.0-0
అవిమరకము కామకృష్ణునిచేదెనిగింపబడిన
కామకాటకము 0.8-0
త్రిపురాంతికాదాహరణము రావిపాటిత్రిపురాంతకృతం 0.4-0
వై గ్రంథములు చెన్నపట్టణము టివికపాలపీఠి 366 నెం. 300టిలో మా. దొరసామయ్య పేరట వ్రాసినబడయుగలదు.

నోటిను

తిరుమల తిరుపతి నగయిరా దేవస్థానములకు 1332 ఫసలికి కావలసిన కుంకుమపువ్వు (సూర్యమార్పు) సరఫరా చేయుటకు మాదిరిలు సహా సీలు చేయబడిన కవర్లలో తెండర్లు అడుగును. సంతకముచేసిన వారికి 1922-వ సం॥రం॥ సెప్టెంబరు నెల 10-వ తేది లోపున చేరునట్లు పంపుకోవలెను.

కుంకుమపువ్వు (సూర్యమార్పు) అందాజుగా ఒక సంవత్సరమునకు కావలసిన సరుకు 100 శేర్లు కే 1-కి 24 తులం ప్రతి తెండరును 100 రూపాయలు ధరావత్తుతో పంపబడవలెను. తెండరు ఆంగీకరించబడిన దను అర్హుల దెలిసిన దినము కచ్చేరినుంచి తెండుచేసిన వారికి చేసిన పరివోజులలోగా మొదట చెల్లించి యుండు డిపాజిట్టు మొత్తము 100 రూపాయలు గాక సరఫరా చేయుటకు వొప్పుకొనిన వృజ్ఞాయింపు పరిమాణముయొక్క కిన్నత్తుపై 100-కి రూ 5 లు నంతుర యేర్పడు మొత్తము మొదటి డిపాజిట్టుతో సహా సరిపోయెట్లు మొత్తమును ప్రారంభ డిపాజిట్టుగా చెల్లించి క్రమమయిన స్టాంపు కాగితములో వరత్తుల ప్రకారము సప్లయచేయుటకు అంగీకరించబడిన ధరలు సహా ఖరారునాచూ వ్రాసి యివ్వవలయును. ధరావత్తు సొమ్ముకు వడ్డీ యివ్వబడజాలదు. మిగత వరత్తులు దేవస్థానము కచ్చేరిలో విచారించి తెలుసుకొనవచ్చును.

తిరుమల తిరుపతి నగయిరా } శ్రీమహాత్మ్యప్రయాగ
దేవస్థానము ఆఫీసు తిరుపతి } దాసుజీవారు,
81-8-1922 } (298) విచారణకర్త.

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength
If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power
TRY BRISHYA JOGA
Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, Etc., in assimilable form.
It Guarantees Results.
It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD.
Price one Phial (to last 30 days)
Rs. 6-4. Per V P. P. Rs 6-10.
THE
Kalpataru Ayurvedic Works
94 Grey Street, CALCUTTA.
(Hd Office) 173/1, Harrison Road,
Bara Bazaar Branch

POLINES
GONO MIXTURE
18 సంవత్సరముల నుండి చాలాప్రసిద్ధి కెందినది.
ఈ ఔషధము గోరేయా మొదలగు అన్ని నిధములై
ములకు గాఢరంటిగా చెప్పబడినది. ఇది శుభసిద్ధిమైన
దనమాలికలకేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక సా
తారు సేవించిన ఈ ఔషధమును ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో
వ్యాధిని ఆపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చే
యును. ఇంతకు మించి వ్రాయబనిలేదు. ఒకసేనామందు తెప్పించుకొని సేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమున
తెలియగలదు. పోస్టుచార్జిలో సహా బుడ్డి 1 కి రూ 2-7-0
రెండింటికి రూ 6-10-0 మాడింటికి రూ 9-12-0 మాత్రమే.
[8458] ఈ త్రైకములు యింగ్లీషులో వ్రాయబడు యు 28వ
D. Polines & Co.
Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane
Calcutta.

పాలస్థాన సమస్య

పూర్వతీర్థములు

బ్రిటిషు సూచనలు

జెనీవా, సెప్టెంబరు 2:—పాలస్థానమందలి పుణ్యతీర్థముల విషయమున రాజోపు జెనీవాసమీపమున బాల్ఫరు ప్రభువు కోన్ని సూచనాచనల గావించునని దెలియకయ్యుచున్నది. క్రైస్తవ, యూధ, మహమ్మదీయ ఉపసంఘములు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగా ఆంగ్ల పరాసు ఇటాలియన్ పెద్దలను పూర్వ యాధిపత్యమున నెలకొల్పబడుననియు, ఈమూ రుప సంఘములును 1 ఆమెరికను ప్రాటస్టెంటు పెద్దలనిషి యాధిపత్యమున నొక సంఘముగ నుండు ననియు నా సూచనలందు గలదు.

అరబ్బులు బ్రిటిషు పటాలముల దుర్బులు
సెప్టెంబరు, 3:—“డెయిలీ మెయిలు” పత్రిక ఇట్లు దెలుపుచుండెను:—ఇటీవల పాలస్థానమునుండి జేరినవార్తలు అసంతృప్తికరములుగ నుండెను. యూదులను అరబ్బులను తీవ్రసంఘర్షణలు గలిగెనను వార్త ప్రకటింపబడినది. విమానదళములోని సభ్యుల ప్రత్యేకతలు జూడగా పరిస్థితులు విషమములుగ నున్నట్లు దెలియకయ్యుచుండెను. ఇటీవల కొన్ని వేల మంది అరబ్బులు బ్రిటిషు విమాన దళాలను నువ్వుదొంగుచి పాడుజేయుటకు కల్గియు జేసిరి. విమానదళముకొంత యాగ్భాట మొనర్చిన తరుపివారు పాలస్థానమునుండి బ్రిటిషుదళ సుధికముగ లేదు. ట్రాన్సుజోర్దనియానుండు 30000 అరబ్బులకము గలదు.

కలనలు టి. సి. లారెన్సుగారు ఆస్ట్రేలియా నెచ్చుటి కో ప్రయాణమెపోయె నని దెలియకయ్యుచున్నది. వీరు పాలస్థానము నకు జరిగిన వదలితిగలదు.

గత ఫిబ్రవరిమాసమున నూచింపబడిన పాలస్థానప్రభుత్వసంస్కరణములు జెనీవలనుండు ప్రారంభించబడినది.

అమెరికాకార్లీ కసంఘము భారత దేశము.
అమెరికా కార్మికసంఘముయొక్క 42 వ వార్షిక సమావేశము సిన్సిర్నాటిలో జరిగెను. ఆసభలో సిన్సిర్నా టిర్కా నము భారతీయుల స్వాతంత్ర్యోద్యమము వామోంచుచు గా వింపబడినది.
“అమెరికా కార్మికసంఘముయొక్క ఆశయములు, అం గాకును ఆర్థికవిజయము, స్వరాజ్యము, వ్యాయము, స్వాతంత్ర్యము, ప్రజాప్రభుత్వ మగుటచేతనున్న, భారతీయులు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనమును బొందుటకు సాటుపడు ముందు చేత నున్న, గత 9 మాసములలో తమ కుద్రకేసుల దెప్పిరంత మాత్రము జేరిమునకే 20 వేలమంది జైలులులో పెట్టిరనుటచేతను నున్న, అమెరికా కార్మికసంఘమువారు భారతీయుల సంరంభాద్యములతో సానుభూతిపాపుచు తీర్మానించుచున్నారు.

అద్దెచట్టము
బొంబయి ప్రభుత్వమువారు అద్దెచట్టమునకు సవరణకు తయారు జేసిరి. 1916 లో (ప్రమాణముగ నున్న అద్దెచట్ట (ప్రేద్దర్డరంటు) నూటికి 38 రూపుమలు పెంచుచేయుటకు అంగీకరించిరి. 1924 వరకు అద్దెచట్టమును అమలులో పెట్టెదరు. దీనినికొన్ని బొంబయి కార్మికరేవనులో వర్గ జరిగెను. 1916 అద్దెచట్ట నూటికి 20 రూ ప్యములకంటె పెంచుచేయరాదను సవరణను వీసనుగారు నూచించిరి. 1923 సెప్టెంబరు మొదటితేదీనుండి 5 ఏడ్వవరకు ఆసలులో మండలయ ననిరి. ఈలోపుగ మధ్యతరగతి ప్రజలకును, వీధలకు తగిన గృహవసతి చాలింతకి ఏర్పాటుచేయబడునని విశ్వాసమున గనబడిచిరి. ముఖ్యముగ బొంబయి కుత్తరభాగమున గృహ వసతి దొరుకుననుకొనుచున్నావే. క్రొత్త యిండ్లను గట్టుట కుత్తరభాగము జనించు ఏర్పాటులను జేసి బొంబయి కుత్తరభాగమునకు ప్రదేశమును, పల్లెలను అభివృద్ధి జేయవలెననిరి. ఇంటి యజమానులు జనసామాన్యము చేతుమరసి స్వలాభమును జంపుకొనవలెనని నారాయణ్ గారు పపాదింది తీర్మానమును ఆమోదించిరి. భూస్వాముల తరపున ప్రతినిధులు ప్రస్తావించుచు పనిముట్ల వెలు పెరిగిపోయినవనియు జీవనవ్యయము గూడ పెచ్చగుచున్నదని చెప్పి నూటికి 20 రూపుమలకంటె ఎక్కువ అద్దెను జేయరాదనుట భూస్వాములకు నష్టమనిరి. కార్మికరేవనువారెట్టి నిర్ణయమును జేయలేరె. మరల సోమవారమునాడు సమావేశ మగుదురు.

సి రావు రమణ సమావేశమగుట

(మా స్వేచ్ఛావిలేజ్ వద్దనుండి)

వచనరచన.

గాని వింత యొక్కది అన్ని వ్యూహాలలో సుసాధారణమైనది
 మనజూచి యానందింపలేక యిచ్చించి Chemical com-
 bination యొక్క ఫలమని నిశ్చయముగ జేయ నూపుచు
 వచ్చును కలకంఠకు గానకాలక్షేపమొనర్చు నొడల జలయన
 వలనగూడగా Vocal cords యొక్క arrangement
 అత్యంత నవ్యమని మనము పెదవి విడుచుచున్నాము. ఉట్టుకుద
 తుం గన్నీటి తొక్కుపు చూచినను మన మనస్సు గగగమస్సుచే!
 Each vowel రసము కొంత మనస్సును కొంత aqua కొంత
 యోగం చేకవేయుచున్నది. ఇటువంటివి యెన్నోవిధము
 వలననేకదా భ్రష్టమౌచి భగవంతుని వానినొక పుష్పము త్రిపు
 చున్నాము. అంతకు కవిత్వమని పర్యవసాని యెలకొన్నది వల
 యందు. మనవ్యాఖ్యపరిశీలించి యే వ్యాఖ్యయన నన్నట్లే యు
 న్నుచి. కాని మనముచూడ్రము మాటితిమి. మనసొనుకొన్నర్యతము
 గానాన్నతలమేకాని మన మనస్సులలో లేనపుడు మనగోచారవి
 నాలో గదమేకాని మన మనస్సులలో లేనపుడు మనమంతాకా
 భారతములో గానాన్నమేకాని మనమనస్సులలో లేనపుడు మన
 కకకతాయమందు భావనయేగాని మనమనస్సులలో లేనపుడింక
 గగగగ మెందులకు? మనమార్గభ్రష్టవాచకుడు మన కత్తెకాగమి
 పయనం జేయున్నాడు. కాని మనమనస్సులలో గదమేకానిమంచు
 కొండ యొక్క పుక మనకుం గవిత్వమొక్కడిని? కవిత్వముచెప్ప
 నిచాని నికనది జేపించు తెందులకు? ఎన్నివిధముగా నే భమెన
 పెట్టుచు లేనో, యెట్టియున్నాకము ప్రపంచోద్యమజటిక మో
 యెట్టి సుతిమాలినమలులో బాధింపబడుచున్నది? ఎన్నివిధము
 గానాన్నతలమేకాని మన మనస్సులలో లేనపుడు మనగోచారవి
 నాలో గదమేకాని మన మనస్సులలో లేనపుడు మనమంతాకా
 భారతములో గానాన్నమేకాని మనమనస్సులలో లేనపుడు మన
 కకకతాయమందు భావనయేగాని మనమనస్సులలో లేనపుడింక
 గగగగ మెందులకు? మనమార్గభ్రష్టవాచకుడు మన కత్తెకాగమి
 పయనం జేయున్నాడు. కాని మనమనస్సులలో గదమేకానిమంచు
 కొండ యొక్క పుక మనకుం గవిత్వమొక్కడిని? కవిత్వముచెప్ప
 నిచాని నికనది జేపించు తెందులకు? ఎన్నివిధముగా నే భమెన
 పెట్టుచు లేనో, యెట్టియున్నాకము ప్రపంచోద్యమజటిక మో
 యెట్టి సుతిమాలినమలులో బాధింపబడుచున్నది? ఎన్నివిధము
 గానాన్నతలమేకాని మన మనస్సులలో లేనపుడు మనగోచారవి
 నాలో గదమేకాని మన మనస్సులలో లేనపుడు మనమంతాకా
 భారతములో గానాన్నమేకాని మనమనస్సులలో లేనపుడు మన
 కకకతాయమందు భావనయేగాని మనమనస్సులలో లేనపుడింక
 గగగగ మెందులకు? మనమార్గభ్రష్టవాచకుడు మన కత్తెకాగమి
 పయనం జేయున్నాడు. కాని మనమనస్సులలో గదమేకానిమంచు
 కొండ యొక్క పుక మనకుం గవిత్వమొక్కడిని? కవిత్వముచెప్ప
 నిచాని నికనది జేపించు తెందులకు? ఎన్నివిధముగా నే భమెన
 పెట్టుచు లేనో, యెట్టియున్నాకము ప్రపంచోద్యమజటిక మో
 యెట్టి సుతిమాలినమలులో బాధింపబడుచున్నది? ఎన్నివిధము

[illegible]

వారందఱు Madama, Ruskin, Gibbon, Carlyle, Addison, Locke, Herbert Spencer మొదలగు మహావచనప్రబంధకర్తల శైలిలేదనియు పూర్వక నెఱుఁగఁ దురు. వాటినిఁబ్రదుకఁ జూతెలిసో యనునది వారు గ్రంథములను వ్రాసినారు. ఓ! ఇక నేమిదనయి? అదము సత్యమంటి శైలి యొకటి. బాదర్ హానంటి శైలి యొకటి. వాణీనంటి శైలి యొకటి వంటివైదొనునంటి శైలి యొకటి మనభాషయిన నవకవింపు తేజుగలరు. చిత్రములైన శైలి భేదములు మనభాషలో మిగుల నరుదుగా నున్నవి చేతల చెప్పవలె? కైందుని శేషజుష్ట శైలికదమున్న శైలి భేదము?

కాకి వైకిగిది రెక్కలూ కనలుమంద నువెత్తు పెట్టు ,
 సామగ్గ, నాలుగ విగునప్పటి లప్పుపత్తననమప్పైతి కనబడు
 శ్రేస్తధర్మయేది? భానము వాడు మనప్పటి తగున దెగునులు,
 టిగునదిగులు గలగలలు, జలబలులు గల శ్రేయేది? మహాన
 నులా కా! ఇట్లు నేన్నె పోవుచున్నా? భయంకరము నుల్లసు
 మనోహామై మహాకేతిపక్ష యయ్యి నూర్దరము క్తమై ధారాశ
 త నుల్లి వికాళమై స్వభావముద్గ రయ్యి సరసాలంకారభూయ
 యై సముద్రధారములు గలనయ్యి సంగీత వాడుమై స్పష్టైతి
 సకలవిషయత త్రియయ్యి, నకప్పవై తత్త త్తమై విషయ
 లకుం గనుట్ట చిదియై వాఙ్మయిదియై తిలభిమిసల్లు కావన

మన నలుమనందఱ జేసికట్టు ముష్టి వాని చిత్తపునండి మూర్ఖాభిషే
క్తుని కరీషముగఱచి ఘోషా క్రిందిజూరలనుండి సముద్రములోని
సమాలకటకు శేష గుట్టు కొండనుండి నిర్ద్రఘముగ రంగులకటకు
నందవాకినీతరంగరంగ సాంధ్యసౌగంధా క్రింకారములనుండి మ
హాదేవసంధ్యాసమయ నాట్యరంగముగఱచి మనోవేగమునో
శాసనరక్తి క్రింద చిదిచిదిచిత్తై భేదము లింక శాన్నికా లామలా
బుట్టువలసియున్నది. అట్లు సృష్టికి సమర్థులగుచు పెందలతో యి
టుచున్నాము. బహుధనమున్నది వంకరనికమున్నది పాత్రసామ
గ్రియున్నది. పాంతులున్నది ప్రబుద్ధశాసనముగఱచుటయందైన
నని నోటనుండుటచే భాషాతర తైలి బలహింపై పొరువరహి
తమైయున్నది. నకరకలాదులు నన్న మోరామచ్చద్రా అను
న్నట్లున్నది. ఈలోపవెట్లు తీగలదో వాహిశ్యవనిషత్తుగాన
సత్సత్తముగ వచ్చుముగ మోసంనుట : రగ్గుము.

సాహిత్య పరిషత్

సాహిత్యపరిమత్తునాకె యీ తాత్పర్యమునుగా
 కవిసంపలయము నవి నావిసమత్యూర్వకవిజ్ఞాపనము. చాను ప్రేమా
 తననేతతో యీగ్రంథములు వ్రాయించుకొనినట్లు. అంధ్రకళ
 పండితులు అంధ్రదేశమునకుగంభకర్తలు వాంధ్రదేశకవులను
 సాహిత్యపరిమత్తునావివారితాక ప్రేమా తనమున్నురు! అట్టివా
 రెవరైన నున్నయెడల వారిని త్రాకించి పరిమత్తునాక కన్ను
 కొండము. ప్రేమిచ్చినగ్రంథములు వ్రాయవలసినవారు నీ
 జానివార. ఎటువచ్చినను వారిని ప్రత్యేకముగా ననుసరిత చేయ
 వచ్చునని యాహుతి. పరిమత్తున ప్రతిపంశకర్త మేవని? యిది

కవులారా! మనహక్కులను మనము విడుచుకొంటేమి.
అది తప్ప. Lendings Resjudicata జ్ఞానమువలన మ
నము సంపాదింపుచున్న సంచులకంటె కాపతీటా సైన్ తీటా
జ్ఞానము సంపాదించుచున్న ముల్లెలకంటె D.C.C. Income.
tax జ్ఞానమువలన సంపాదించుచున్న మాటలకంటె Cash
Credit జ్ఞానము సంపాదించుచున్న గోతములకంటె కవిరా
జేతా గాథన పూర్వకముగ దన ముల్లాలలు కన్యాశాలమందు
సంపాదించిన పరచుపనిత్రమైన కజువరహా యున్నదే అది మా
త్రము- బాదరగ్రంథకర్తలగా-అధికమైనది - అమూల్యమైనది.
అనుచున్నమైనది. మదరాసు Bank లోని ధనవంతయుమీదే
యైనను మాటపరుసకు నుండే తప్పలేదుకదా! దానికంటె మీ
కవిత్వపురంహా ఘనమైనదని యెంచవలయును. అట్టి యత్వ
త్వచధనము మనమేలవదలుకొనవలయును. అంగ్రసాద్యులారా!
ఇంటికిండి మీయింట జరుగుకన్యాశాలమందు మాకు రావల
సిన కవిత్వపుర గట్టుము మోరీతుకతప్పదు. మీ పూర్వులు మా
పూర్వుల కిచ్చిరిగావున మీరు మాకీ జువలనియున్నది గంధర్వ
యాలకు మే మాంధ్రసాహిత్యపరిమళంబు జేరయ్యుంటిమి. కా
వున మాకు రావలసినదేదో మీరు పరిమత్తునకే యర్పింపవల
యును. మాయిండ్లలో జరుగు పెండ్లిదండ్రులదే మేము గవిత్వ
పుర గట్టుమును బరిమత్తుకే గమర్పించుకొందుము. మహాజను
లారా! పరిమత్పిదమము మీచేరులలో నెయున్నది. మీవలన
వచ్చుధనము పరిమత్పాస్యముల కింకను బాలకుండునెదల ము
ల దేకియధభవులనే ప్రార్థింపము పడేపదే వారి నడుగులులో
మనకు వెనుకయడుగులేదు. నురల నురల నెందుల కీయవలయు
నని వారికి వెనుకవేయలేదు. ఇట్లు రాదగినధనములో నెనిమిదన
భాగమైనను బంగడెందభాగమైన నేనికంజెడబూవుపునకికై విని
యోగింపవలయునని నాపారస. నాయకలారా! మీరు కావ

గుంటూరు వై. శ్రీనివాసాచార్యుల ప్రజలు
పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ ప్రభుత్వం కొనిన స్వాగతము.

గుంటూరు శ్రీనివాసాచార్యులవారి ఎదుట
పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు ఉపన్యసించుట.

నిర్వాహకలలోనూ, ప్రతిపక్షాల కక్షలలోనూ కాలం
బరికవరధారులై క్రొత్తకర్మవాగ్దాసీనితో వ్యాసుడభ
లందుడేరి కాకిని గ్రద్దకు గ్రద్దకు కాకిని జేయించి యింద్రుల
మహేంద్రుల విద్యావహువహాపాథ్యాదులైన దగ్గ
వ్యాకరణా వేదాంతాదిశాస్త్రపంచానాన లైనను భాషాభివృద్ధి
మౌర్య కలము చేతబుచ్చుకొని, కడపు చేతబుచ్చుకొని
గ్రంథముల వ్రాయకపులవలనగాని మిఠిల గాదు. కాదు
కాదు. గ్రంథవనాభావశ్యమునగాని భాషాభివృద్ధి కాదు
కాదు. వెంటనే యధ్యక్షులు చెప్పిన దదియే. ఎన్నికలైన
నేను చెప్పినదదియే రాజ్యపునాగునాడ చెప్పదగిన దదియే,
అధ్యక్షులలో భేదమేకాని పాటలో భేదములేదు. మూలపటి
సుతియే మునుపటిగాక మే మునుపటి తాళమే మునుపటి పల్ల
వియే మునుపటి యెత్తుబడియే చిరకమ మునుపటియాకాంక్షమే
అది మాత్రము రానివ్వదు. నిజముగా గ్రంథము మిగుల దుర్లభ
లోనున్నాయి. గాతెలలో! గరిసెలలో! గల్ల యున్న వాడు.
సర్కారువారియొద్ద పత్రము లున్నవారు అటులమిఠి
గొప్పగొట్టుకొని నిలవజేసినవారు ఇంక నేమో చేసినవారు
ఇంక మఱియేమో చేయవచ్చుచున్నవారు అట్టిమిఠి కవులగు
జ్ఞాన మెట్లు తెలియగలదు. కవిజన్మనంత యనందగ్ధ జన్మ
ము మఱియొకటి లేదు. స్వభావజ్ఞానియైనవైన కవికి సంసారము
పొదుపుగా జరుపుకొనుబుద్ధి లేదు. భావనాభందాగ
ప్రభూత్రముడైన కవి కాశీరీతికై మూడు కానలకొలుకల
లాడినావును. తన యభిప్రాయములను వారణాసీ పీఠావర
ములలో ధాకానుగిరిములలో జలతారు బుర్రేదారిములలో
సింగారించిన కవి కవిగా మెడగ్రేంద్రి చిరుగులను ప్రముఖుల
టకు గంతింపుదుట్టు బట్ట చుట్టుకొనును. ఇట్టిగిట్టితిలో
నున్న ను మన నున్న లో నతనికి దీ తన లేదు వైశ్య
ములేదు. అడమరు నున్నచులేదు. శాస్త్రానిగా నుడు
పాడు తానొక్కడే కాని మిగిలినవారందఱు నలించువారే
యని నమ్మకతోడ వాడుండును. అట్టివాడొకని వాక్రియ పం
గలదా! అరిగింపు. వ్యయ సహంభావము రిగతానులకున్నచో
రాజాధిరాజుల కున్నచో తలతిక్కలోనంతవాడు మఱియొ
క్కడేదీ? తనదనియె గనది. తామతిమే తనది. త తో నీ
తనది పొదుపను మెచ్చువాడుకాదు. భగవంతునే మెచ్చు
వాడుకాదు. కాని యిట్టికొనకెట్టివాని వంక నే భాషాభివృద్ధి
యయినది, అగుచున్నది, కావలసియున్నది. వారిండ్లలో బడి
యెత్తివ్రతులబడుచు భాషాసేవ చేయుచున్నాడు. వారితి
దుర్లభగ్ధా నున్నారని చెప్పుట యసత్యము. వీరులవెంట దల
తెచ్చుకొని తిరుగుచు నే యున్నాని మీరు నన్ను జేసింపకుడు
వారింట జవాను లేనేవునండి వచ్చుచున్నాలో యని నలు
నిటు తలెత్తి మాచుచున్నారని మఱియొకటి కాదు. నామా
ట యధార్థమని విశ్వసింపుడు. అట్టివారు కొన్ని యయాల్య
గ్రంథములను వ్రాసి యిరించినారు. ఇంక నంతింపనున్నారు.
వాద్యగ్రంథము లన్నియును కాధారములేను. అవి భాషలో
తెచ్చుననిన లేదు. ప్రతిపక్షాలవందల పుస్తకముల Agents

ఉన్నాను కదా! వా రాగ్రంథముల నుద్ధరించి కవుల కష్టముల
కడలే పుగానా" ఆ! కడలేచుచునే యున్నాను. కవులను
గ్రంథములనునాడ నూటికొకమొదల అనువాదించు
మాకులే ప్రతులయ్య చేయుచుకొని మాకుపాఠశాల ప్రతులు
వినిచ్చెనను వాడొడు. ఇట్టివారే యున్నవారిలో ననేకులు.
ఇతరదేశములలో పూర్వకతాబ్దములందలి గ్రంథవికేతలు కవు
లైన మిగిలిరి. ఇప్పుడు తరదేశములలో గ్రంథకర్తలు గ్రంథ
వికేతలు కూడ పాఠశాలనున్నాను. మనదేశమందు గ్రంథ
వికేతలు కలియున్నాడెడలై కవులను గ్రంథకర్తలనునూడ
గలగించుచున్నాను. గ్రంథకర్తలలో వాత్తిగా రివ్వలగువారిని
మీరు కాపాడకనే యున్నా. భవశక్తి తక్కువైనకాలది
గరితాతక్కి యెక్కువగ నున్నవారెంతో యున్నాను. అనం
గతి మీరు వాగుగాక వెలిసికొని, అట్టివారి గ్రంథముల నయ్య
నయించి వారికి గ్రంథకర్తలనిచ్చునెడల వారు వాగుపడుదురు.
వానిని గ్రంథనిర్ణాయక సంఘమువారు వతగ్రంథములగ నియ
మించునెడల వారు రకంత నిలకబడి యింకను గ్రంథముల
వ్రాయుదురు. పరిపద్ధిముగాక బండె డక వంతో యెనిమిదవ
వంతో యొకందులకు వినియోగింపవలసి యున్నదని నే నింతకు
ముందు చెప్పితిని. ఈయనత్రుకార్యమునై యది వినియో
గపడవలసి యున్నది. ప్రపంచమునందలి యితర దేశములలో ని కరి
వత్రులు వాదాపుగా నన్నియు కట్టు నిటుచేదకవులకు సాయ
మొచ్చింది. అది కాక అట్టివారు మనదేశమందు పిమ్మటగూడ
వారికిలలక గొంతియుగవారతనము లిచ్చినది. అంతవని
మనము చేయజాలము. ప్రధానకృత్యములకే పరిమితు భవము
లేకుండు భాధపడు చుండగాక భాషాభివృద్ధికృత్యము తెట్లు
చేయగలదు. అది గాక రెండుమూడువందల సంవత్సరముల
క్రిందుల పాశ్చాత్య దేశములందలి కవుల నరిగితనంబున ప్రపంచ
మున లేదు. మన కవులలో గూడ లేదని రచించుచున్నాను.
కాని వారియంత లేనివారు కాదు. అయిదు నాము వారి లేవ
మాడివాడి యాగినికొన వారకొన పొట్టె నాత్రముతో
మొంగిపోవ నది యంగిటి కడ్డుపడుటచే నంతలో ననువుల
వారిని Okey కంటి కవి మనలోనేదీ? తనయెక్కింపజరము
నమ్మకొని పొట్టెవాని కేతుకలసి యులుమును దీక్షముని మరణ
కానము వ్రాసిన వాటిలాన్ వంటి కవి మనలో నేదీ? కావున
మనకవులకు గానవాసముల కంత సాహాయ్య మావశ్యము
లేదు. మంచి గ్రంథములు వారు రచించునెడల వారి వన్నదీక్ష
దు పరిమితు వచ్చినయింపవలయును.

లిరుదములు.

ఆర్యులారా! మఱియొక చిన్నచిన్న ముచ్చడి. ఆంధ్ర
దేశపండితులలో గొండజకు సర్కారువారు విగదముల
నొసగుచున్నారు. సర్వసంగపరిత్యాగిలైన సన్న్యాసులు
వైతము వదలని వదలనూడని భాషాభి
మానముచే భాషావిద్యుంకులలో గొండజకు మీదము నిచ్చి
నారు. శంకరాచార్యపీఠస్తులాకను బ్రా. కొక్కొండ వెంకట

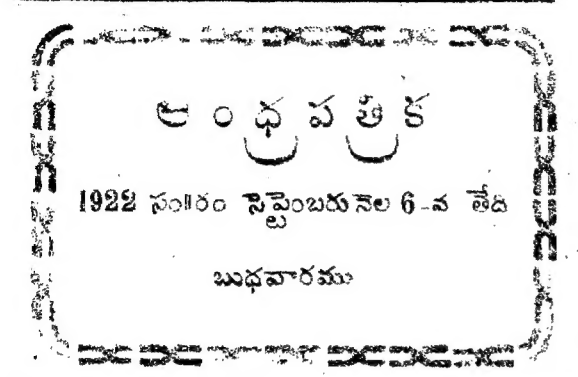
రత్నముకుంకులవారి కొక విగద మిచ్చివారు. వాఁమాటల జియ్య
యగారు శ్రీమాన్ కాండూరి వామనాచార్యులవారికి గని
స్వాభావికమైన విగదమును గాబోలు కటాక్షించిరి. ఇప్పటికిం
కరాచార్యపీఠములు తన బ్రహ్మశ్రీ చేదము వేంకటాచార్య శ్రీ
గారి కనేక విగదము లీనడుమ నే యిచ్చి-ట్లు వినుచున్నాము
కుదకు గాభీష్టమునన్న సంఘమువా రెఁకో మనయార్థతే
శిరుపండితులకు విగదము లిచ్చి బహుమానించుచున్నాడు. కా.
మనాపాఠ్యపరిమితు వారిచ్చుచున్న యేమున్నది? వనవా రిచ్చు
చున్నది రే చే విగదములు. సామాన్య సభ్యులకు కాఁగనిర్వా
నాక సభ్యులకు. ఇంకే. ఈ విగదము నైన నేవోకొంత కట్టిబ
డికొని ఇచ్చుచున్నాను. కాని పాండిత్యబహుళిగా నిచ్చుట
లేదు. మీ కాంధ్రదేశమున విరుద్ధమైన పండితులు కనబడ
నేలేదా యేమి! అటులైన మీకుఁ నవలదనివారు వైవారి కెట్లు
కనబడుచున్నాను! ఒకరి కిచ్చియెవల మిగిలినవారు మాకేల
యాయకపోవలయునని వివాదపడుచురేమో యను సందేహమున
నూనై కితిరా! అటులైన సర్కారువారువైనను శంకరాచార్యు
లవారివైనను నిందుల కిచ్చుచు వ్యాఖ్యములు తెచ్చినవా రెవ్వరు?
విగదముల కన్నా వైన పండితులందఱు మన సాహిత్యపరిమితులో
నేయున్నారు. కాని విగదములనూర్చి యెపండితులనునూడ నిది
కటకు ముచ్చటించి యుండులేదు. ఎందుకొ? మీరెఱుంగరా?
ఎపండితులైన ముచ్చటిచినయెడల దక్షు విరుదివ్యుల యెదుగు
మన్నాడని వైవారవారిని పోవుదురను భవముచే పండితుల
కృతు కిక్కరుమనకుండ నున్నాను. నే నాపాండిత్య భాధలేని
వాడనుగావున నిష్కామముగాక బోకితిని. అప డెరుల సభాధ్య
క్షులగా నెన్నుకొనుటకులక గలిగిన లాభమిది. ఇంతకంటే చేసి
ప్పుడు చెప్పదగినది లేదు. సాహిత్యపరిమితు నిచ్చుట కాన్యాసిం
చిన భాషాభివృద్ధి లకు శ్రీశీతికాపు మహారాజుగారియెడల
స్మృతిజ్ఞులమై యుండువారి శ్రేయాయురారోగ్యైశ్వర్యాభి వృద్ధి
లకును భగవంతుని ప్రార్థింపవలసిను.

విన్నపము

భిద్దరు:-ఆంధ్ర దేశమునందు కలిసి లేని భిద్దరును
తెయ్యారుచేయుచున్న వా వందరును వారు చేయు
చున్న భిద్దరుబట్టలవివరమును వ్యాపారిపు ధరలను
ఈ క్రింది చిరునామాకు వెంటనే తెలుప వేడు
చున్నాను. వీలైనవారు ధరలలో నమూనాలను
గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతర రాష్ట్రము
లందును నాంధ్ర రాష్ట్రమునందును గల వర్తకులు
కును నితరులకును నాంధ్ర దేశపు భిద్దరు రకము,
లను వెలలను వివరములను తెలుపుట కీ ప్రార్థనము
నేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు,
ఆంధ్రదేశ భిద్దరు కాళాధికారి, 7, శివయ్యకట్టపేట, మదరాసు.

చందాదారులకు విజ్ఞప్తి

మండలీశ్వరవర్తకాధికారిగారికిలు తయారగు చున్నవి. కాగానే వారములో పి. పి. మూలముగా పంపగలము. చందాదారులు వ్రాయ నవసరిము లేదు. అక్కర లేని చందాదారులు తమ చందా నెంబరు నుదాహరించుచు ఆ సంగతి తెలియ కుయ కోరు చున్నాము. అనవసర మైన పి. పి. ఖర్చులు తప్పును సంపాదకుడు.

స్వరాజ్యప్రస్థానము

“స్వరాజ్యమును బడయుటకు బహుత్వకలియును నెంత ధైర్యముచున్నాడు!”

మగనులూలు కరణచంద్రు గాంధీగారు గత వారపు యంగు ఇండియాపత్రికయందు వ్రాసిన వ్యాసమునందలి వైభావ్యమును దాని యుదంతమును నాయకులును ప్రజలును నధికారులును మనముచేయవలయును. భారతీయులందఱును నేక గ్రీవముగ స్వరాజ్యమును గోరుచున్నారు. స్వరాజ్య రూపమునందును స్వరాజ్య సాధనము నందును కాలపరిమితియందును భేదాభిప్రాయము లున్నను కోరికయందు మాత్రము భేదాభిప్రాయము లేదు. మహాస్వామిభక్తుడును పరమమితవాదియును అమిత జాతీయవాదియును స్వరాజ్య కాంక్షను గలిగియున్న విధమును వారి హృదయము మరుగుపఱచుచున్నను వారు వెల్లడిచేసెడిభావము త్రనను కొంతకు కొంత స్వరాజ్య కాంక్షను విశదము చేయుచున్నది. చాక్లరు బెజంటమ్మ స్వరాజ్యస్థాపనము తన స్థిర పంకల్పమని సతతము చెప్పుచున్నది. గతమాసపు ఇండియా రివ్యూయందు దామె వ్రాసినవ్యాసము నందు స్వరాజ్యస్థాపనావసరమును స్థిరముగ చెలిపినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము పనాతనమైన పద్ధతియు గలిగి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము ప్రకటన నూరేండ్లు కిక్కిరమును జూండి నామాజ్య విషయ దశయందు ప్రాణమాన ధనమును నర్పించి నామాజ్యమును రక్షింపవలసిన భరతవర్షమునకు జ్యూగొస్లావులకు జాపివ సహూదార్యమును జూపుటలేదని యభార్థమును చెలిపినది. గౌరవనీయులైన శ్రీనివాస శాస్త్రి గారు బ్రిటిషు రాయబారిగ సంచారమును చేయుచు కనకాయందు స్వరాజ్యస్థాపనమునకు భిక్షాటనమును చేపడుచున్నాడు. దేశబంధు చిత్త సంజనుదాసు స్వరాజ్య స్థాపనమునకు సత్యాగ్రాహణము సాధనమని యుపదేశించుచున్నాడు. ప్రజలవలె నధికారులును స్వరాజ్యస్థాపనభావముల నేదోవిధమునను కలుకుచున్నారు. మోగులు భక్తు విధానము ప్రజలను పరీక్షచేసి కృతార్థతను బట్టి స్వరాజ్యప్రస్థానము జరుగుచుండు నని నిర్ణయించినది. ఆనిర్ణయమునే మోటుగుగారును విజయకుటు ప్రభువును రిడింగు ప్రభువును లాయరు చార్జి గారును ఆంగ్ల పౌరసేవోద్యోగులును వారి చారి యుష్టానుసారము పలుకుచున్నారు. లాయరు చార్జి గారి యనుపచరపు వర్ణన యావేశమును

గలుగజేసినను నిజమును తెలుపుచున్నది. చాక్లరు బెజంటమ్మ తర్కవాదములును శాస్త్రిగారి భిక్షాటనములును జాతీయవాదుల త్యాగమును ప్రభుత్వ విధానము నేవిధమునను మార్పులేదు. శాస్త్రి గారును బెజంటమ్మగారును సూచించిన రాయ బారములును నిరుపయోగము లగునని నిత్యాను భవము తెలియజేయుచున్నది. అయినను నెవరి మార్గమును వారవలంబించుచు భారతహృదయ దౌర్బల్యమును విశదము చేయుచున్నారు. అధికార ప్రతిఘటనము

అధికారులు వారి నిరంకుశ విధానమును సమర్థించెడివారు లేకపోయినను పరిపాలనము చేయ గలరు. సమర్థించెడివా రున్నపుడు నిరంకుశత్వము వెలిగిపడు చుండును. వర్తమానరాజ్యాంగవిధాన మునందు నిరంకుశత్వమును ప్రతిఘటించుటకు ప్రజలకు సాధనములేదు. ఉన్నసాధనముల నైనను వినియోగించుటకు ప్రజలకు శక్తిగాని బుద్ధిగాని గలుగకున్నది. అధికారదుర్గము నుచ్చేద్యముగ నున్న విధమును దేశపరిస్థితులు విశదము చేయుచున్నవి. రిడింగు ప్రభువు హృదయముగాని కల్తరు హృదయముగాని పోలీసుబంత్రుల హృదయముగాని మారనివిధమును నిత్యానుభవము తెలుపుచున్నది. పల్నాటిహత్యలకు విచారణ జరుగ లేదు. మోపలా కైలుమరణముల రిపోర్టు యథాస్థితి నెలుపుచున్నది. అకాలి నిర్బంధములు మామూలాటన ప్రదర్శించుచున్నవి. అస్సాము నిర్బంధములు ప్రజలనిస్సహాయస్థితి తెలుపుచున్నవి. పంజాబు దురంతములు సంప్రాప్తమైనాలుగు సంవత్సరము త్రనను ప్రభుత్వము ప్రతిక్రియను జేయక జోవుటయే కాకను నిత్యవ్యవహారములం దామార్గమునె యవలంబించుచున్నది. ప్రిజల యధికారవ్యాపనమునకు సాధనములైన పౌరసేవోద్యోగములును సైన్యోద్యోగములును నాంగ్లేయులనశమునం దుండవలయునని బ్రిటిషు మంత్రివర్గము నిర్ణయించినది. స్వరాజ్య ప్రస్థానమునందధికారులు నిర్ణయించినమార్గమును ప్రిజలు మందగిరిన నవలంబించుచున్న మార్గమును ముండినకు నడుపజాలకున్నది. కారణము వ్యాపారంభమునందు మగనులూలు గాంధీగారు పాకిరాము చిముఖమునను విశదము చేసిన స్వార్థమును సంశయస్వభావమును నని విశద మగుచున్నది. స్వరాజ్యప్రస్థానమునకు విఘ్నకరం పరలను గలుగజేయుచున్న యధికారుల నిర్బంధములు వారి ప్రతిఘటనకైనను పుష్కలముచేయుచున్నది. ఈ పరిస్థితులందు మిగివాదులకుగాని జాతీయవాదులకుగాని సంశయములు గలుగుట కవకాశములు లేవు. స్వరాజ్యప్రస్థానమును జేయవెడలిన ప్రజాసైనికులైనను వారి సంతియములను విశదపరచుటకు ప్రిజాహృదయమును నిలిదముగ నావరించిన నిశ్చేష్టతను తెలుపుచున్నది. మారేండ్ల బ్రిటిషుకరిపాలనము గలుగజేసిన పరావలంబనమును నిశ్చేష్టతయును ప్రిజాహృదయమును విశవజాలకున్న విధమును నాయకుల సంశయభావములు విశదముచేయుచున్నవి.

నాయకుల సంతాపము

నాయకుల మనస్తాపమునకు పరిమితి గనుపించదు. ఒకనాయకుడు తన దానధర్మములను బ్రశంసించును. వేరొక నాయకుడు తన వృత్తిపరిత్యాగమును తెలుపుచుండును. ఇంకొకరు తన పాండిత్యమునకు సంతసించును. నానొకరు తనవ్యాసములను గొనియాడుచుండును. సభావేదికల నుండి ప్రసంగములు యథాప్రకారము చేయబడుచున్నవి. నాయకులయందు సంక్ర

తించు సంయోగము లేదని యాక్షేపణలు సాగుచున్నవి. కారణము ప్రజలదృష్టి స్వరాజ్య ప్రస్థానము మీదను గాకను తమతమ ధనముమీదను వృత్తుల మీదను ప్రజ్ఞాపాండిత్యము మీదను లగ్నమగుచు ధర్మనిర్వహణము దూరస్థమగుచున్నది. పాకిరాముని దుర్గంధపు బండి నుండి వారిపోవుట సులభము. శ్రోతకక్షముగ నిలువబెట్టి నాడని తిట్టుట సులభతరము. రాముని భారమును దీసివేయుట మాత్రము మాటలతోను తిట్లతోను నసహ్యముతోను సాధ్యముగాదు. స్వరాజ్య సేవకులు భయమును విశనాడి రాముని భారమును కార్యరూపమునను నిర్వహించ బూనుకొనినపుడే రామునకును తమకును తరణోపాయము గలిగినది. గాంధీ మహాత్ముడును వేలకొలది భారతపుత్రులును కారాగృహములం దనుభవించుచున్న కష్టములను మనమరుదినమును విరుచున్నాము. కొయంబత్తూరు భారినాలుబెయిలులందు వాసుదేవయ్యగారు మొదలగు దేశభక్తులు వడిన పాట్లు హృదయ వేదనను గలుగజేయుచున్నను స్వధర్మనిర్వహణము మాత్రము సాధ్యము గాకున్నది. మూల కారణము పాకిరాముని ముఖమునను వెడలిన భయభ్రాంతి యని స్పష్టమగుచున్నది. ప్రజలు వారి వారి ప్రాతవాసనలను విడిచి స్వధర్మ నిర్వహణమును జేయజాలకున్నారు. ప్రాతవాసనల యాశామోహము ప్రజలనుబాధించుచున్నది. అధికారప్రాపక మొ స్వసౌఖ్యమొ స్వలాభమొ మమకారాహంకారములొ కార్యారంభమునకు ప్రతిబంధకముగ నున్నవి. మహాత్ముని బంధనము హృదయసంతాపమును గలుగజేయుచున్నది. దేశభక్త వేంకటప్పయ్యబంధనము విచారమును గలుగజేయుచున్నది. దేశసేవకుల నిర్బంధములు దుఃఖమును బుట్టించుచున్నవి. కాని హృదయ నిశ్చేష్టతమాత్రము దోలగకున్నది. స్వరాజ్య ప్రస్థానమును జేయుటకు గాంధీమహాత్ముని యాత్మ సమర్పణమును చిత్తరంజనుదాసుని త్యాగమును సామాన్యులకు సాధ్యముగాకపోయినను కాంగ్రేసు సంఘములందు జేరుటయును తిలకు స్వరాజ్యనిధికి కానుకలను సమర్పించుటకును భక్తురుదుధిరండుకును సామాన్యజనులకు సయితము సాధ్యముగ నున్నది. ఈ సామాన్య విమతములం దైనను ప్రిజలు చూపుచున్న సంశయభావము భయము స్వరాజ్యప్రస్థానమునకు ప్రతిబంధకములు గనున్నవి. స్వరాజ్యప్రస్థానము మాటలతో సాధ్యముగాదని అధికార హృదయమును ప్రజాహృదయమును విశదముచేసినను స్వరాజ్య యాత్రకులు కార్యారంభమునకు బూనుకొనసంత వరకును స్వరాజ్యవిజయము దుర్లభమగును. ప్రజలు పరిశుద్ధ హృదయములతో వాత్సల్యబాధ ధర్మమార్గము నవలంబించుట వలననే స్వరాజ్య ప్రస్థానమునందు విజయము సాధ్యమగును” అని మగనులూలు గాంధీగారు వారి వ్యాసాంతమునందు చేసిన ధర్మోపదేశము భారతీయులకు వర్తిమాన విషమస్థితియందు దాచరణయోగ్యముగ నున్నది. ఈ సత్యాగ్రమునే దేశబంధు చిత్తరంజన దాసు గారును బోధించుచున్నారు. ఆపరమధర్మానుష్ఠానమును జేసి భారతీయులు కృతార్థు లగుదురు గాత!

శ్రీ శ్రీ శ్రీ మం ల గు

బాబు మోతీలాల్ ఘోషగారు

సుప్రసిద్ధ దేశనాయకులును, అమృతబజారు పత్రికా సంపాదకులు నగు బాబు మోతీలాల్ ఘోషగారు నిన్నటిదినము పరలోకగతులయి రని వివరము తెలియచెల్లుచున్నాము. చనిపోవునదికి ఐదేళ్ళపాటు సుఖమును, కొంతకాలమునుండియు వీరు దుగ్ధతచే బాధమొందుచుండిరి. వారి దేహస్థితిగూర్చి అమృతబజారు పత్రికలో వీరినమనకాదినము వార్త బ్రకటింపబడుచుండెను. ఇటీవలి వార్తలు జీవితాశ కెడమిచ్చెను. కాని మరణము చెంటనే తటస్థించెను. మోతీలాల్ గారు మరణమునకు చాలకాలమునుండియు సంసిద్ధులయి యుండిరి. ఇహలోకము నుండి పరలోకమువంకకు వారి దృష్టి నిగుడింపబడెను. కొంచెము స్వస్థత జెందినపుడు, పరలోక నిరీక్షణము గూర్చి వారు పత్రికలో చెలిపిన సంగతులబట్టి వారి సంసిద్ధతను కనుగొనవచ్చును. గీతలలో చెలువబడినటులు, మరణమున జీవుడు ప్రాణిత్వమును విడిచి క్రొత్తజీవితమును ధరించుటయే. ఈ భావమునే మోతీలాల్ ఘోషగారు వెల్లడి చేసిరి. ఇట్టి చిత్తస్థైర్యము గుడిరిన వారికి, మరణభాద యుండనేరదు. వారి ఆత్మ పరిపూర్ణ శాంతిలో నికలేబరమును విడిచిబోవును. మోతీలాల్ ఘోషగారి మరణమునకు విచారపడి ప్రయోజనము లేదు. వారి జీవిత రహస్యమును గ్రహించి, వారివలె దేశసేవకేయుట కెల్లరును ప్రయత్నించుట ధర్మము. ఏబది సంవత్సరముల నుండియు వీరికి అమృతబజారు పత్రికతో సంబంధము గలదు. అమృతబజారు పత్రికయొక్క పలుకుబడికిని, భృతికిని వీరే కారకులు. అమృతబజారు పత్రికకన్న నూర్తల నెక్కువ విరివిగ ప్రచురించడి పత్రికలు గలవు. వివిధవిషయములగూర్చి ఎక్కువ సమాచారమును తెలుపును, పలువిధాల్లి సాయములను ప్రచురించడి పత్రికలు గలవు. కాని, అమృతబజారు పత్రికవలె, చెప్పుదలచిన సంగతులను ములభముగా భాషతోను, హృదయమును జొచ్చు కొనిపోయెడి హాస్యవిమర్శనముతోడను, సందర్భానుసార మగు చక్కని కథలతోను, విరాజిల్లడి పత్రిక హిందూదేశమున ప్రచురింపబడెడి ఇంగ్లీషు పత్రికలలో మరియొకటి గనుపింపదు. ఈ పత్రిక ఎన్నిసార్లు లక్షికథలను జెప్పినను చెడుపుటకు తుమాహులము గలుగుచుండును. దేశభాషాపదములకు సైతము ఆంగ్ల భాషలో నిర్దుష్టదేశము గలిగించుట కీ పత్రిక కారణభూతి మయ్యెను.

ఇట్టి ప్రజానికేషము, మోతీలాల్ ఘోషగారి యందుగలదు. అధికారుల నుండగములను వెల్లడి చేయుటలో అమృతబజారు పత్రిక పెట్టినదియే. పోలీసు అధికారులకు అమృతబజారు పత్రిక ఎప్పుడును ప్రాణసంకటముగ నుండెను. అధికారులకు మాలమే గాక, జాతీయోద్యమమును విడనాడి అధికారాభిమానము జూపిన హైందవ ప్రముఖులకు సైతము, అమృతబజారు పత్రిక ప్రక్కలలో పట్టెమువలె నుండెను. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారివంటి పలుకుబడిగల నాయకుడు, పత్రికావిమర్శనమునకు తరుచుగ గురియగుచుండిరి. ప్రజల యభిమానమును, వారు కోల్పోవుట తటస్థించెను. మోతీలాల్ ఘోషగారు బహిరంగ సభలలో ముచ్చటించుకొన్నను, కాంగ్రెసు సభలలో గాని కాన్ఫరెన్సులలో గాని వక్తృత్వసామర్థ్యమును కనుబజపకున్నను, ఆరిని శరపరంపరలు అమృతబజారు పత్రికనుండి బయలుదేరి అన్నిదిక్కులనును దిగుసుచుండెను. మోతీలాల్ ఘోషగారి పట్టుదల

అసాధారణము. వీరు రాజకీయంగా, తమ ధర్మమును విడనాడెడి వారుగారు. అమృత బజారు పత్రిక మొదట బెంగాల్ భాషలో వెలువడుచుండెడిది. ప్రజలలో రాజకీయ ప్రబోధము గలిగించుచుండెడిది. దేశపాపత్రికలను కొనసాగించుచు తమ నిరంకుశత్వమునకు భంగము కలుగు నని దలచి, ఆ కాలమున లిట్టరు ప్రభువుగారు దేశభాషాపత్రికా శాసనమును నిర్మించెను. ఈ శాసనము దేశభాషాపత్రికల స్వాల్పత్వము నడుగంటజేసెను. అమృతబజారు పత్రికొప్పదనము తొలగె నని అధికారవర్గము సంతసింపబడంగిరి. కాని, మోతీలాల్ ఘోషగారు అట్టి సంతసమున కవకాశ మొసగరయిరి. ఒక రాత్రిలో అమృత బజారు పత్రికను ఆంగ్ల భాషలో ప్రచురించి, అధికారులకు దిగ్భ్రమము గలుగజేసిరి. అప్పటినుండియు అమృతబజారు పత్రిక ఆంగ్ల భాషలో వెలువడుచు, వంగదేశమునకే గాక హిందూదేశమున కంతకును ప్రబోధకరముగ నుండెను. కొంతకాలము జరిగిన పిమ్మట, దేశభాషాపత్రికా శాసనము తొలగింపబడినను, అమృతబజారు పత్రిక ఆంగ్ల భాషలోనే ప్రచురింపబడుచుండెను. అమృత బజారు పత్రిక యను పదమునందలి అమృతశబ్దమునకు మోతీలాల్ ఘోషగారు రెండు అర్థములను సూచించెడి వారు. అమృతమనన, హాలాహల మని కూడ యర్థముగలదు. న్యాయముగ ప్రవర్తించు ప్రజలక్షేమమునకు పాటుబడెడివారిలకు అమృతబజారు పత్రికయొక్క హితవాక్యములు అమృతతుల్యముగ నుండును. నిరంకుశత్వమువహించి ప్రజలక్షేమమునకు భంగము కలిగించెడివారికి అమృతబజారు పత్రిక చెలిపెడి హితవాక్యములు హాలాహలము వలె కఠినముగ దోచును.

మోతీలాల్ ఘోషగారి విమర్శనము ఎంత కఠినముగ నున్నను, అధికారులు సైతము దానిని తప్పుకనుచువును లోలోన సంతసించుచుండెవారు. ఎట్టివారికియినను కడుపుబ్బ నవ్వుపుట్టించుటచే, విమర్శన మెన్నడును విరసముగ కనుపించెడిదిగాను. ఇట్టి ప్రత్యేక ప్రతిభ మోతీలాల్ ఘోషగారి యందువలె మరియొకరియందు గనుపింపలేదు. మోతీలాల్ గారికి అధికారులచర్యలు వెగటుగ దోచినను, సార్వభౌముల కుటుంబమునకు వారు రాజభక్తిని వెల్లడిజేయుచుండిరి. ఎవ్వరు సార్వభౌములును, జాట్ల సార్వభౌములును, ఈ దేశమునకు వచ్చియున్నపుడు, వారిలో మోతీలాల్ ఘోషగారు స్వయంముగ ముచ్చటించి ప్రజల కష్టవిఘ్నములను తిలపియుండిరి. ప్రజాసామాన్యముపై వీరి కభిమానముమోడు. దాదీద్ర్యస్థితివలనను మన్య జ్వరమువలనను, త్రాగుటకు పరిశుభ్రమగు నుదకము లభింపకుండుటవలనను, ప్రజలనుభవించెడి బాధలను వీరు ఎప్పుడోప్పుడు కనుల గట్టినటులు వర్ణించుచుండెరి. ప్రజల జాగ్రత్తమునకును, వ్యాధుల ప్రాబల్యమునకును గల అవినాభావ సంబంధమునుజూపి, దాదీద్ర్యము తొలగినగాని వ్యాధి బాధలనుండి ప్రజలు తప్పించుకొన జాలరని, వారు సంతతము తెలుపుచుచుండిరి. కాని అధికారులు వారిమాటలను లక్ష్యపెట్టెడి, పుండు ఒకచోటనుండిన నుండును వేరొకచోట ప్రయోగించుటచే, దేశస్థితి చక్కబడకుండెను. దేశస్థితి బాగుపడుట కందుచే, స్వరాజ్యస్థితియే తగిన ప్రతిక్రియయని మోతీలాల్ ఘోషగారు బహుమగు నమ్మకముగలగు. ఆ నమ్మకమును వ్యాపింపజేయుటకు వీరు తమకై కీ సంకల్పము వినియోగించిరి. మూల సంస్కరణములను ఆటవస్తువునుజూచి స్వపరిపాలన మని భ్రమించిన మితవాదుల చర్యలను, వీరు

కడునేర్పుతో విమర్శించుచుండిరి. ఇట్టి విమర్శనలకు చోటులేకుండ జేసిన కన్వెన్షన్ కాంగ్రెసునందు మోతీలాల్ గారు చేరికబోయిరి. కాంగ్రెసునందు అన్ని పక్షములవారికిని ప్రవేశము గలుగుటకు, మోతీలాల్ గారు మిగుల శ్రమపడిరి. వారిప్రయత్నములు తుదకు లక్ష్యంలో సఫలమయ్యెను. మాంటు ఫర్లవిధానము ప్రచురింపబడినపిమ్మట సంస్కరణములనిరర్థకతను వారు స్పష్టముగ వెల్లడిజేసిరి. గాంధీమహాత్ముడు సహాయనిరాకరణోద్యమమును ప్రారంభించినపిమ్మట, మోతీలాల్ గారు గాంధీయద్యమమునకు విశేషముగ తోడ్పడిరి. ఇటీవల మంచముపైనుండి లేవలేనిస్థితిలో నుండినపుడు సైతము, శాసనసభలలో బ్రవేశింపవలదని దేశీయులకు వీరు హితమును పంపియుండిరి. వీరికి రాజకీయవిషయములంబేగాక మత విషయములంగూడ శ్రద్ధగలదు. మోతీలాల్ గారు శ్రీ చైతన్యధర్మలగు వైష్ణవులు. మతసాఫిక్ విషయములలో, ప్రాచీన సాంప్రదాయములపై వీరికి గాఢాభిమానము గలదు. వీరి యన్నగారగు శిశిరకుమార ఘోషగారు వైష్ణవ తత్వమును హృదయముజేసికొని, భగవద్భక్తితో కాలముగడిపిరి. మోతీలాల్ ఘోషగారికిగూడ అన్నగారి భక్తిశ్రద్ధ లలవడెను. మోతీలాల్ గారి బోలు దేశభక్తులు మరణించినను, వారు ఎల్లప్పుడును జీవించియేయుండురు. ప్రజల హృదయసీమలలో వారు నివసించియేయుండురు. స్వరాజ్య ప్రాప్తికై మోతీలాల్ గారు తమ జీవితమును ధారబోసిరి. వారి ప్రయత్నములు వృధగా లేదు. స్వరాజ్యస్థితి దేశమునకు త్వరలో గలుగగలదు. మరణ మాసన్నమగుతరి, దేశమునకు తాము ఇంకను సేవజేయగల తరుణమునందు తమను ఇహలోకమునుండి గొనిపోవుచున్నందులకు తమకు కష్టముగ నుండెని మోతీలాల్ గారు బలికరట. మోతీలాల్ గారి కార్యదీక్ష తత్పరత్వము నిందువలన గ్రహింపవచ్చును. వీరికిగలిగిన దుఃఖవేదనను తొలగించుటకు, ప్రజలుద్విగుణీకృత శక్తితో పాటుబడి స్వాతంత్ర్యము బడయుటయే ముఖ్యమార్గము. ఇందుకొరకు ప్రజలు నలిపెడి కృషి త్వరలో ఫలోన్ముఖమునకు వచ్చుటల మోతీలాల్ గారు అంతరిక్షమునుండి ఆకర్షించెదరు గాక !

రాజప్రతినిధిగారి మామూలు సమాధానము

లాయెడు బాధిగారి యువన్యాయము విషయమై రాజప్రతినిధిగారింతకుపూర్వ మిచ్చిన సమాధానమున, నిన్నటిదినము సామాన్యశాసన సభలో నుపస్థాపించుచు మరల చెలిపియుండిరి. భారతీయులు మరల్లిప్రాయపడి రని, వీరు సూచించిరి. భారతీయు లందఱును మరల్లిప్రాయపడి రని వాద సౌకర్యాని మంగీకరించినను, ఇట్టి యగ్నిసాయమే ఆంగ్లదేశమున స్వంతము దట్టుటకు కారణమేదియో తెలియకపోయెడి. మూరపియను సంఘమునకు గూడ రాజప్రతినిధిగారి సమాధానము సమృజనముగ దోచలేదు. లాయెడుబాధిగారి ప్రశంసము స్పష్టముగనున్నది. దానికి వెరుల్పమును సూచించుటకు వలదుపడదు. రేపు ఎల్లండి శాసనసభలో జరిగెడి చర్చలలో ప్రభుత్వమువారిట్టి సమాధానముచే జరిపిన రని యూహించ వచ్చును. శాసన సభ్యు లింతటితో ఏ వ్యవహారమందు గూర్చి చేతుల దుడుచుకొందురా, లేక స్వరాజ్యసాధనము కొరకు వేతాకమార్గము సవలంబించి, ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనియెదరా?

దేశీయ వార్తలు

బాబూ మోతీలాలు ఘోషగారు

కలకత్తా కార్పొరేషనువారి విచారము-అంత్యక్రియలు
హిందూమహమ్మదీయసంఘర్షణము - ఉద్యోగుల ఏర్పాటులు-వరసరద్దేవుములు
దాదాభాయి నారోజీగారి వర్ధంతి

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులుగారు

కడలూరు చెరసాలనుండి నిన్న వదలుట - నేడు చెన్నపురికి వచ్చుట
నేడే ఏలూరికి బయలుదేరనుండుట

ర్యాలిపంచాయతీ కేసు

అయిదుగురు ప్రముఖులకు కఠినశిక్షలు - రాజమండ్రి చెరసాలకు గొనిపోవుట
సమయముతుల నాగేశ్వరరావుగారు తీమాపణ నిచ్చుట

ఆత్మకూరిగోవిందాచార్యులుగారు

కడలూరునుండి వదలుట

శ్రీయత ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు గారిని నిన్న (5 వ తేదీ) మధ్యాహ్నము 1 గంటకు కడలూరు చెరసాలనుండి వదలి, వారిపుడు చెన్నపురికి వచ్చిరి. నేడు సాయంకాలము మెయిలులో బయలుదేరి ఏలూరు వెళ్లెదరు. వారికింకను ఆరోగ్యము సరిగాలేదు. వారు గొట్టకు 3-4 నాణెముల మూత్రము తిని తీరించుచున్నారు. భోజనము చేయుటలేదు.

బాబూ మోతీలాలు ఘోషగారు.

కాలధర్మము నొందుట

కలకత్తా కార్పొరేషను 5 వ తేదీని ప్రారంభము కాగానే బాబూ మోతీలాలుగారి మరణవార్తను అధ్యక్షుడు సభ్యులకు తెలిపెను. పుత్రికానిర్వాహకులలో ఘోషగారు ౧౫ గణ్యులు. ఇతర భక్తులలో నరేంద్ర సమానుడు. నేతలు నామకలలో యుండును. వెక్కుబడలేదు ఏమిటో? ఇతనినే గానించెను. ఘోషగారి మృతివలన భారతదేశమునకు గొప్పలొలు కలిగినది. అది అధ్యక్షుడు నుడివెను. చాలనుండి కమిషనరులుగూడ ఘోషగారి గుణగణముల వినుతించిరి. ఘోషగారి మరణమునకు కార్పొరేషనువారి రత్నంతో గోఖలా క్రాంతిలై రను తీర్మాన మొనరించుటచేసెను. అంతటితో నే నాటికథ యుజుమాచగా వారింపబడెను.

ఘోషగారి సంక్రమాచరిత్ర

బాబూ మోతీలాలుగారు 1845 లో జననమైరి. వారి పుత్రాదుడు అమృతబాబు. ఘోషగారి తల్లిగారిపేరునే అల్లామమున కట్టిపేరు కలిగినది. ఘోషగారు ఎనమండుకు రన్నదమ్ములు. వారిలో కిరణ్మహారబాబు 1868 లో అమృత బాబులో అమృతబాబుపుత్రుడు వంశభావలో మొదటి ప్రారంభించెను. 1872 లో సోదరులు కలకత్తాకు వచ్చిరి. అపుడు వారు పుత్రికను ఆంగ్లభాషలోను వంశభాషలోనుగూడ ప్రకటించిరి. పుత్రికాభాషయు అచటలోనికి వచ్చిపెక్కుట పుత్రిక నాంగ్లమున వారము తొకసారి ప్రకటించసాగిరి. "విజ్ఞాన కేసేంటు బిల్లు" అందులో 5 వ మపుడు విషమృతికగా మార్చిరి. కిరణ్మహార మోతీలాలుగారిద్దరును పుత్రికను జాతీయపుత్రికనొనర్చి నిర్భయముగావిరుద్ధించుచుండుటచే పుత్రికాప్రచారము చాలమేర జరిగెను. అప్పుగారు కవి పోయినపేరుట మోతీలాలుగారే సంపాదకత్వమును వహించిరి. పద ఎన్నెన్నోకొద్ద (తె. నాటలెట్టి నెండున్నులు) గారు మున్నగు పాశ్చాత్యులు పంపుచు ఉద్యోగులను యితరులను నూడ ఘోషగారితో నాటమైతి గలిగియొండిరి. జార్జి క్లక్ వర్తి యనువాడుగా భారతదేశమునకు వచ్చివచ్చి దేశీయజనములందరినీసంబంధించి ౧౦౫ రాష్ట్రప్రముఖులలో మోతీలాలుగారి స్థానము. మోతీలాలు గారి తమ్ముడు గోలాభుట ఘోషగారును అన్న భ్రాతృభ్రాతృ పియూష్ కాంతి ఘోషగారును పుత్రికా నిర్వాహమున పది ఏండ్లనుండి మోతీలాలుగారి యొద్ద గెట్టుతలై యిపుడు పుత్రికను సభ్యులు చున్నారు.

వరసరద్దేవు

5 వ తేదీ సాయంకాలమున ఘోషగారి దహనకర్మ జరిగినది. వెక్కువేలమంది ఘోషగారి శవముతోనూడ స్మృతాచముని కీరిరి. దేశమునకు నానేర కొంత అవసరమైన సమయమున సర్వేశ్వరుడు నను గొనిపోవుచున్నాడని అవసరదశ యందు ఘోషగారు నుడివరి తెలిసినది.

హిందూమహమ్మదీయసంఘర్షణము

మూల్కాను

మూల్కానులో కొట్లాటలన 100 మందికి గాయములు కలిగెను. నగరద్వారములవద్ద పైనుటలు కావలియున్నారు. ఇరవీ పోట్లనుండి రచ్చవారిని నగరములోనికి రానిచ్చుటలేదు. చాల నేమను రానిందిరి.

తలినపరా అల్లరులు

తలినపరాలో (5 వ తేదీ తంజివూరు) యిపు డల్లరులు తవుగాని హిందువులకును మహమ్మదీయులకును ద్వేషము ప్రబలముగా నున్నది. చిన్ని చిన్న పోట్లాటలకుడక్కడ జరుగుచు నేరుచున్నది. మేజిస్ట్రేటు పోలీసు ఉద్యోగులు, సాయభ పోలీసులు మున్నగు వారందరు నింకను తలినపరాలోనే యున్నారు. దెబ్బలు తగిలిన వారి సంఖ్య (అందరును హిందువులే) పెరంపూరు వైద్యశాలలో నుంచిరి. మాకుడైన వర్తకుడు రామకృష్ణమగారి కుమారుడు రామచరణ మగారు నూడ వైద్యశాలలోనే యున్నారు. 3 వ తేదీ ఆదివారము వాడు వచ్చుడను నాతండ్రి దుకాణములో మార్పానియుండ మహమ్మదీయులు వచ్చి దోచుకొని ఆకృష్టిని కొట్టసాగిరి. అపుడు మాజిలి అతనిని క్షీంనుడని వారిని ప్రార్థింపగా వారామెను నాడ కొట్టిరి. ఆమె చేతినిద గట్టివెట్టుకొనితెను. ఆమెగూడ వైద్యశాలలో నున్నది. నేనుగూడ వోయి మహమ్మదీయులను చేతుకొనగ నన్నుగూడ గొట్టిరిని రామచరణుగారు చెప్పిరి. శివ పరీక్షచేసి తలపై కర్రలతో కొట్టుటచే రక్తకోశములు పగులుటవలన రామకృష్ణుడు చనిపోయె నని డాక్టరు తెలిపెను.

ఉద్యోగుల ప్రకటనము

హిందువులలో నొకడు చనిపోయెను. 58 గుటి గాయములు తగిలెను. వారిలో 10 వంది ప్రమాదకర మనశ్శిథిలో నున్నారు. మహమ్మదీయులు కెవరికిని గాయములు తగిలినట్లెంతవరకును తెలియలేదు. పెరంపూరునుండి జననలు మేజిస్ట్రేటును పోలీసు నూపర్మంతును 200 కువాడు. తో కొంతని కాపాడుచు తెలిసినవారిలో నున్నా రని ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి.

దాదాభాయి నారోజీగారు

అభిలభారత పితామహుడు

వర్ధంతి ఉత్సవము

అభిలభారత పితామహుడును, స్వతాగ్ధాంతోరణమును ప్రారంభించినవారు నగు దాదాభాయి నారోజీగారి వర్ధంతి ఉత్సవము బొంబాయిలో 4 వ తేదీని జరుపబడెను.

కృష్ణానది అంత్యపుష్కరము:— గుంటూరు జిల్లాబంగోలు, చినకొండ, నరసరావుపేటతాలూకాలో కలరావ్యాధి ప్రబలియున్నదని, బెజవాడకు కృష్ణా అంత్యపుష్కరమునకు వెళ్ళువారిలకు గుంటూరుజిల్లా కలెక్టరుగారు హెచ్చరిక చేయుచున్నారు.

చింతాద్రిపేట సత్కాలక్షేపసభ- కాలక్షేపము:—ఈసభ మరల నిపుడు సరిగా నేర్పరుపబడెను. ఈ నెల 9 వ తేదీ కనివారమునాడు సాయంకాలము 6 గంటలకు పురుషోత్తమహాలు (98 అయ్య మొదలిట్టి, చింతాద్రిపేట) లో బ్రహ్మశ్రీ శంకరాచార్యులుగారి (శ్రీరంగుడు) వల్ల "శ్రీకల్ప పరిణామ" కాలక్షేపము జరుపబడును.

ర్యాలిపంచాయతీ కేసు

5 గురు ప్రముఖులకు కఠినశిక్ష
బికరు తీమాపణ చెప్పుట

ఈ కేసులో భనసంపన్నులును ప్రముఖులు నగు నెనుమ త్తన వెంకట నరసింహరాజు (పంచాయతీ సంఘాధ్యక్షుడు) విన్నకోట వెంకటగర్జుం (కార్యదర్శి) గార్లకు చెరి నాలుగు నెలలు కఠిన శిక్షయు చెరి 60 రూపాయలు జుర్మానా యను జుర్మానా చెల్లించనితో మరి రెండునెలలు కఠినిక్షయును నామన బాపన్న (రాజోలు తాలూకా కార్కగ ను సంఘాధ్యక్షుడు) : తత్సవాయి శోభనాద్రిరాజు, సయ్యప రాజు రామగోపాలకృష్ణంరాజు (ఫిర్కాకాంతి నేనానాయకుడు) గార్లకు చెరి 3 నెలలు కఠినిక్షయును వేయబడెను. వారి క్షురులు వాదించలేదు. వైవాధ్యము జుర్మానా చెల్లించలేదు. వారి వైరుసురిని 6 వ తేదీని రాజమండ్రి సెంట్రలు జయిలుకు తీసికొనివచ్చిరి.

సమయముతుల నాగేశ్వరరావుగారు

అరవమదాయి సమయముతుల నాగేశ్వరరావుగారు తీ. మాళణచెప్పి 100 రూపాయలు జుర్మానా చెల్లించిరి. ఈ కేసు న్యూకోట్లపేటలో సబుమేజిస్ట్రేటు కొమ్మిరెడ్డి శ్రీమృతరింహం గారు విచారణచేసి తీర్పుచెప్పిరి. అని న్యూకోట్ల విలేజురి కేసు రాజమండ్రినుండి తంజివూరునంపెను.

వరకవిషయములు

మద్రాసు - మారకపు రేటు.

ఎక్స్‌ఛేంజి

రాంకెలెలిగ్రాఫిక్ బ్రాన్సుఫరు 15 1/2 పెన్నీలు

రాంకెడిమాండు డ్రాఫ్టులు— 15 17/32 పెన్నీలు

అండను డిమాండు డ్రాఫ్టులు } 15 11/16 పెన్నీలు

బాంకీ కొనుగోలు రేటు } 15 11/16 పెన్నీలు

మాడు నెలలవాయిదా డ్రాఫ్టులు 15 27/32 పెన్నీలు

అను నెలల వాయిదా డ్రాఫ్టులు 16 1/32 పెన్నీలు

కలకత్తా మార్కెటు

కలకత్తా సెప్టెంబరు 5 మంగళవారము

వత్తి:—బ్రాగ్మయనైరెడు ౫ 6/12

దేబ్బారు ౪౪౪

కపోరాం 12/12

కాపాదా:—అంగ్లో ఇండియా ౪75

యన్. యల్. క్లెఫ్ 8 6/౪

మాపురా 46

మారకపు రేటు

ఎక్స్‌ఛేంజి, రాంకెలెలిగ్రాఫిక్ బ్రాన్సుఫరు 15 19/32 పెన్నీలు

డిమాండుబిల్లులు—15 5/8 పెన్నీలు

బొంబాయి - పేరుమార్కెటు.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 4 సోమవారము

సాయంకాల నుగునరికి వాలబలధరణ య్యుగిందివిధమున

నిలచియుండెను.	య్యు.	య్యు.
అనాచుదాబాదు ఆద్యాన్సు	80.0	ఇండియను బ్రిటింగు 302
బొంబాయి కాటక్	1040	ఇండియను మాల్యా 592
బొంబాయి డ్రెయింగు	1452	బోహిమారు 2883
చెంబులు ఇండియా	4610	మ్యూగేటు 762
గుంజరి	770	పెరలు 957
కొలూరు బాండు	2140	ఫోనిన్సు 780
కనంబు	472	సంసెట్టు 710
కరింభాయి	2170	షాపుర్తి 210
డెనిడు	1970	బ్యుడేకి 4780
ఫజులబాయి	1210	స్వాను 1100

ఇతర వాటాలు

కాతా న్యూడ్రో—౫ 810

కాతా మరల అందు ప్టీలు (అర్జి నరి) 55

" " (డిఫర్) —198

కాతా అయిలు మిల్లు—87 1/2

నెంట్టులు బాంకీ—88

కాతా బాంకీ—15

మారకపు రేటు.

ఎక్స్‌ఛేంజి:— రాంకెలెలిగ్రాఫిక్ బ్రాన్సుఫరు 15

[19/82 పెన్నీలు

డిమాండుబిల్లులు—15 5/8 పెన్నీలు

విదేశీ వర్తమానము

గ్రీకుల తురుష్క-సంగ్రామము.

గ్రీకులు తురుష్క కుబోవుచుండుట.

తురుష్క-పురోగమము.

స్మిర్నా నెవ్రెంబరు 4:—రంగునందలి ముఖములయందు మురుఘ్నములు కనిపించుచున్నట్లు జనమందిరి. గ్రీకులలో రాజమునకు దలపడకయే వెనుకకువోవుచుండిరి. వెనుకకు వెళ్లుచు త్రోవలొని పట్టణములను, గ్రామములను తగులబెట్టుచుండుచిరి. వేలకొలది క్రైస్తవులు స్మిర్నాకు పారిపోయినట్లు చెబుచుండిరి.

గ్రీకుల కపారసప్రము కలుగుట

లండను నెవ్రెంబరు 5:—తురుష్కలు ఉమకును కట్టుకొనిన తురుష్కలు గావించిన ప్రకటనయే నిజమైనదే అని ఆసియామైనరునందు స్మిర్నాపంక్షిదప్ప మిగిలిన ముఖ్యములగు సంగ్రామములను నిర్ణీతం గోల్పోయిరి.

గ్రీకు లాసియామైనరును వదలునూచనలు

పారిసు నెవ్రెంబరు 5:—ఆసియామైనరును పూర్తిగా వదలివేయుటకు గ్రీకులు దలచుచుండిరి “తెంపు” పత్రిక వెలుపుచుండెను.

గ్రీకులు ఆసియామైనరును వదలివేసిన నేడప్పుడు తురుష్కలు తాత్కాలిక విరామమునకు ఒడంబడిచిరి లండనునందు వెలువడినది.

తాత్కాలిక సంతి

లండను నెవ్రెంబరు 4:—ఆసియామైనరునందు తాత్కాలిక సంతిని తురుష్కులకు ఆంగ్లపరామ ఇటాలియను ప్రభుత్వముల వారు పరస్పరము సంగతియైకొను చుండిరి.

దెయిలీ మెయిలు పత్రికకు పారిసు విలేజుతుడిటులు వెలిపెను:—ఆసియామైనరును వెంటనే విడిచివేయుటకు సంకల్పముగనుంటిమని గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. తాత్కాలిక సంతిని తురుష్కులకు వెంటనే ప్రయత్నింపకలెనని కొలచుచు గ్రీకు ప్రభుత్వమువారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారికి నోటున పిలిచిరి. గ్రీకు ప్రజలకు గ్రీకు ప్రభుత్వమును అతిస్పృహకొని స్మిర్నానండి తిరిగి గ్రీకునకు జేర్చుటకు నాకాకామత్వము లొనర్చబడెననియు, ఆసియామైనరును వదలివేయుట అప్పుడే ప్రారంభమయ్యెననియు సమాఖ్యపాత్రమునండి పరామపార్తలు వెలుపుచుండెను.

కాంస్టాంటినోపిలు పరిస్థితులు

కాంస్టాంటినోపిలు నెవ్రెంబరు 4:—కాంస్టాంటినోపిలు నందు పరిస్థితులు కాంతముగ నుండెను. స్టాంబులునందలి తురుష్క ప్రజలు జెండాలతో నలంకరించికొనిరి. కాని యెట్టి ఆర్భాటమును జరుగలేదు. సంగ్రామపరిస్థితులనుగురించి విచారించుటకు మరొకరిగ్గ మీదినమున సమావేశమయ్యెను.

గ్రీకు ప్రభుత్వమునందు మార్పులు

లండను నెవ్రెంబరు 5:—ఆసియామైనరు యధ్వంగమందు ఏకపక్ష ప్రభుత్వమునందునుగాద గొప్పమార్పులు గలగల కనిపించి, ఇంకను యాధిపత్యపరిపాలనలందు గలదు. ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునందు మార్పులుగలగలమున్నదియు, ప్రస్తుత ముస్లిమ్ రాష్ట్రములకు నున్న స్థైర్యముగారి వాయుత్వమున మాత్రమయ్యిరిగ్గ మేము నాయు వెలియుచున్నది. ఆసియామైనరును స్మిర్నాను కంటి నే వదలి వేయకలెననియు, అందలి అస్థిసంఖ్యలకు లకు క్రైస్తవుల రక్షించు కొనుభారము పెద్దరాష్ట్రములవారికి వదలివేయకలెననియు మంత్రివర్గమునందలి సభ్యులవారు గోరుచున్నట్లు వెలియుచున్నది. కాని ఇతర మంత్రిలును ప్రజలును, ఇట్లే తమకు పరాజయము సాధించునని భయముతోనుండిరా యనువిషయము అసంతోషమును నున్నది.

రాబోవు మాన్యులయం దుప్రస్తుత సర్వ సేవానియకు కంజనెట్టుగారిని తొలగించి బ్రిటానుగారిని నియమించెదమని తెలియుచున్నది.

అల్బనీసంఖ్యకుల రక్షణము.

అల్బనీసంఖ్యకుల రక్షణను గురించిన చర్యలగురించి చర్చించుచు దెయిలీ మెయిలిట్లు వెలిపెను:—ఆసియామైనరును వదలివేయుకావ్యము మాడువారములలో ముగియునని లండను నందలి గ్రీకుల ధిక్కారులు వెలుపుచుండిరి. బ్రిటిష్ పరామ సహాయ మొనర్చకపోవుటచేత, నైనిజులు నింతరయ్య నముఖ్యనిగిపోవుటచేతను గ్రీకులపరామయమందరిని వారు వెలుపుచుండిరి. ఆసియామైనరునందుగల 100000 క్రైస్తవులలోను చాలకుందిగ్గనునకు జేవెదరు. కానిచాలకుందిని తురుష్కులవారికి వదలివేయకలెననియు.

గ్రీకులకు సంబంధించినంతర కిమిద వెనుకమావే తురసము లేదు.

“ఇరన్ ద్యూక్” నాక

లండను నెవ్రెంబరు 4:—ఆరగమైన బ్రిటిష్ పరామి సంతోషము, ముందుగాగ్గ ల్లెక్, ఇరన్ ద్యూక్ నాక స్మిర్నాకంప బడెననియు, తోవల ప్రజలకునుండి వచ్చు కరణాకులకా నాక సహాయ మొనర్చుననియు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి. స్మిర్నానందలి తమతమ రాయబారులతోగ్గ వై పరామ, ఇటలీ, ఆమెరికను ప్రభుత్వములు తమరాయబర్తను స్మిర్నాకు పంపెను.

పాయింకేరుగారి నోటు

పత్రికాభిప్రాయములు

లండను నెవ్రెంబరు 4:—లండను, పారిసునగరములందు పాయింకేరు గారి నోటు వై వివిధరీతుల పత్రికలు వ్యాఖ్య మొనర్చుచుండెను. ఆసియామైనరు చాలవడములు బ్రిటిష్ పారికి ఆసం తృప్తి కలుగజేయు నని తెనుపట్టణములలోని పత్రికలును విశ్లేషించెను.

బ్రిటను ఆమెరికా లానర్స్ సహాయముల భేదముగురించి పాయింకేరు గారు యుగించిన పదములు బ్రిటనునకు దసంతృప్తి కలుగజేయు నని “దెయిలీ మెయిలు” వాయుమండెను. పాయింకేరుగారు ప్రత్యుత్తరమునందు మార్కాదనుగారి యుచి తానుచితులగాని ననునిపతదని “వెన్యూమిస్ట్రు” గాకెటు” లిలిపెను. మార్కాదనుగారు పత్రిక క లాల్పి య నోటు ను జూపుచు మరుకైన జాబులకు మరుకైన ప్రత్యుత్తరములే వచ్చునని తెలుపుచుండెను. పారిబాటులు అవనియు గాని వాని వైద్యముగ చర్చించు టుచితముగాదని మైముప్రతికెలుపుచుండెను. ఈ చివర సలహా లే ఇప్పుడు ఆవలంబించుచున్నట్లు వెలియుచున్నది.

ఇంతవరకును ఆమెరికను ప్రభుత్వమువారు మోక్షిభావ ముతోడ నేయుండిరి. కాని, జోక్యముపుచ్చుకొనుట కదమవచ్చు నకు వేచియుండి వాషింగ్టనునందు గాని మరెచ్చట నైనను దిశాధికరణముకొంద నైకావాచ్చుకొనుట సమావేశపరచి ప్రస్తుత సమస్యను నిర్ణయించునని కొందరు వెలుపుచుండిరి.

నోటీసు

ప్రకటన

చిత్తూరుజిల్లా పలకునకు తాలూకా 81 నెంబరు పాముగారిపల్లె నుజురా గొత్తిలి పల్లె గ్రామములో నుండు ఉచ్చుగవారిచాండ్ర వాళ్ళు కొమార్త చిన్న పాళ్ళు అయిన నేను చలలకులకు తెలియజేయు నోటీసు యెరునగా:— నేనున్న వాళ్ళు అయిన నెంబరు యేకటటుంబులుగా నుండి యిప్పుటికి నుమాను యెలిమిది సంవత్సరము లప్పుడు మా కుటుంబస్థిరచర సాత్తులు యాకత్తు పంపకొని మేము ప్రత్యేకముగా కాపురము చేస్తున్నాము. ఇప్పుటికి నుమాను ఆరు నెలల క్రిందట మా అమ్మ చెల్లెళ్ళు నిన్నుం తితిగా చనిపోయినాడు అతనికి ముఖ్యమైన అనంతవాళ్ళు నేనుగా నుంటున్నాను. నడ రిసాత్తులలో సంవత్సరమునకు రూ. 200.00 అతరాల మున్నూరు రూ. 100.00 కు పంపిండు వస్తున్నది. ఇట్లుండగా మాళ్ళు భార్య అయిన పాళ్ళు గ్రామంలోనున్న కొందరి దుశ్చరన కల్ల మాళ్ళు సాత్తులు పరాధీనులు చేసేటట్లుగా తెలియననున్నది. నడ రి సాత్తుకు, ఆవె స్వాధీనుగా నుండు సాత్తులలో నేనవాళ్ళ సాత్తు గ్రామంలోని యెలిమివాళ్ళ సాత్తుతి లేను. ఆవె వెనుకటి యెలిమివాళ్ళ ముఖ్యతను. నడ రి సాత్తుకు వద్ద యెవరైనను ఆవె స్వాధీనుగా నుండు సాత్తులు వానిచేతను పరిరక్ష యిత్తుకలెనని మార్గము బొందినను చెల్ల వేరదు. తెలిపెను.

డివెలరాగారు అపాయకరముగువాళ్ళతో నుండు.

లండను నెవ్రెంబరు 4:—డివెలరాగారు వ్యాధిని నియంత్రితాభివృద్ధిచేయుచుండిరి. వారు నిత్యం దుండిరినియ “కాదు” ఎక్జామినేషన్ పత్రిక ప్రకటించుచుండెను.

కర్మి యాపరిస్థితులు

లెనారను, నెవ్రెంబరు 4:—బ్రిటిష్ పారికి వ్యతిరేకము లగు వ్యాపకములు ప్రకటించుచుండుటచే ప్రభుత్వమువారు చాలా తార్కావ్యతల నందివేసి ఇస్సాహునంద ప్రభుత్వవైఖ్యముల వెదిక్చినవారివై నింకను నెట్టిచర్యయు తీసికొనబడలేదు.

ఒకమాను చనిచిచూడుడు

తప్పని గుణములు! కొనుడు!! పరీక్షింపుడు!!!

ఆయుర్వేద వంచరత్నములలో

నొకరత్నము

ఇది చలిజ్వరములకు, చలిలేని జ్వరములకు, విడువని జ్వరములకు, విడిచివచ్చు జ్వరములకు, కఠిన జ్వరములకు, సామాన్య జ్వరములకు, మలేర్యాజ్వరములకు, క్రిమికీటకాది జ్వరములకు, విషమజ్వరములకు, సన్నిపాతజ్వరములకు, గొప్ప జ్వరములకు ఇంక యెక్కి సర్వవిధజ్వరములకు గరిమార్చు ఉత్తమోత్తమ యావధిరాజము, క్యూపా పరిచేయని సమయమున “మీచిరటా” నుంచి పుచ్చేసినది ఆంగ్లవైద్యులు మెచ్చి యున్నారు. వైద్యుని సాహాయములేకనే శ్రీమతి, పురుషులు వాడవచ్చును. బాలకు ఇవ్వవచ్చును. సదా ఆంగ్లవైద్యము లనే వాడువారు దీనిని వాడి “ఎట్టి అపాయములేని జ్వరవా రొవధిరాజునని” ప్రశంసించియున్నారు. చిరట ఆస్తియు, ఇంక నేకవ్యాధుల హరించును. కేటలాగు ఉచితము. అరవము, మలేర్యాలు, కన్నడభాష మాకు తెలియదు. తెలుగు, ఇంగ్లీషున వుత్తరములు వ్రాయవలెను.

ఆయుర్వేద రత్నము, పండిత

బి. శ్యామసుందరరావు బ్రదర్సు,

ఆయుర్వేదవధాలయము, బంపూరు, ఆంధ్రా జిల్లా.

పుటల

180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతముఖమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుగుచున్నది.

ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యముగలవారు కలగలకేని శరీరపాట్రమును దృఢగాకమున ఆయుర్వేద విని ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇవాముగా నియమించును.

పోస్టున ద్వారా మేమే ధరించి పంపెదము.

వెంటనే వ్రాయుడు.

వైద్యశాస్త్ర మనిశ్శంకర్ గోవిందజి,

ఆతంక నిగ్రహ బోధధాలయము.

26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు

అందమైన మధుర చుక్క చీర 1-కి ధర రు 5 లు

16 ముగిలు ధర అతిగ్రహము

చామలకు మిక్కిలి అంగీకరముగా నుండును. చాలా కొలము తరకు వాడుటకు అనుకూల.

పోస్టు సరిగ్గచేసి వెల 1-కి రు 3-8

సాచిత్రి ,, 7-4

తెల్లచామడికాయల ,, 5-8

నవ్వుకరిం ఎత్తగడ్డలంగుల ,, 6-4

పుదుచ్చేరి ,, రు 6-0

శబరకల ,, 8-0

కొబ్బరికల ,, 8-0

రు 20 లకు వైద్య అద్దము పంపుకొనుట అద్భుతము పంపవలెను!

ఎన్. సి. ఆంధ్రా నెంబెసి,

220, తిరువెళ్ళిపేటి, మద్రాసు

ఆయుర్వేదములు.

అందమైన కాదర్ పోస్టుకార్డు పటములు

నూటికి ధర రు 2-0-0

వి. పి. చార్జీ నేలు.

Simplex Trading Co.,

Exporters and Importers

P. O. Madras

అందమైన జర్నలి

ఈ పటములో తెలుపబడిన కొరముట్లు అందమైన చాల ఉపయోగకరము. శ్రేణులు యుండును. చాల అందముగాను నునపు గాన యుండును.

1 కి ధర రు 1-4-0

12 కి ధర రు 12-0-0

144 కి ధర రు 108-0-0

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

(ప్రజా విశేషము)

అధ్యక్షుల వ్యాసము ఒక గ్రామీణ బ్రాహ్మణుడు సుప్ర...

పిమ్మట బ్రహ్మశ్రీ పురాణపంథ వల్లభ్యకాశ్రమిగారు...

అంతట పాఠశాల రాజాగారు వెన్నపురికి బయలుదేరు...

అధ్యక్షుల వ్యాసము యువవ్యాసమునందుకు, అధ్య...

విశ్వవిద్యాలయము గూర్చిన విలువలను మహా...

అధ్యక్షుని యువవ్యాసము కేలము హస్తానముగా...

అంతట ఆపహరణమునకును సభ నొక యరకుంట...

4-80 గంటలకు సభ తీరున సమావేశమయ్యెను. అధ్యక్షు...

తెదల దినము

ద్వితీయదినమున (3 వ తేదీ) ఆదివారము మధ్యాహ్నము...

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తుయొక్క యర్హతానుభవతర...

2. యందుభివామ సంకల్పమునకు పరివర్తనకు అధ్య...

3. పరివర్తనలో నిష్పాక్షికముగ గ్రంథనిర్వహణము...

బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట ముప్పయ్యకాశ్రమి, గునుపాటి...

4. వెన్నపురియనునట్లు ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్తు కార్య...

బహిరంగసభ

పిమ్మట వార్షికోత్సవసారాంశసభ ప్రారంభమయ్యెను...

విద్యాక క్షేత్ర సాంఘిక కార్యకర్తలు "హైంద...

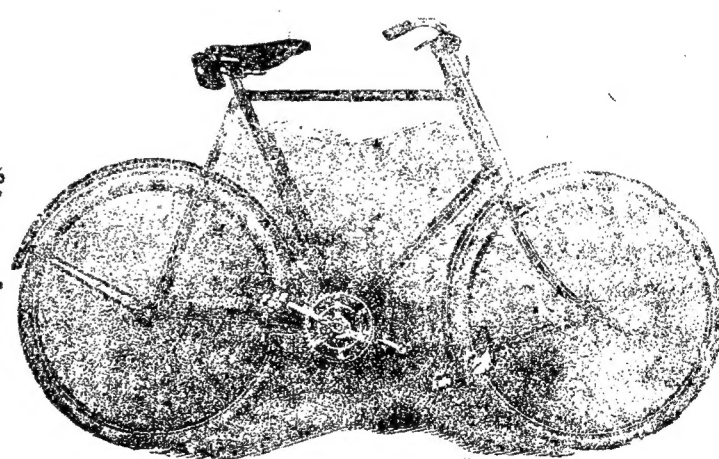
బ్రహ్మశ్రీ కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యకాశ్రమిగారు (కాశీ...

పిమ్మట నిఘంటువిద్యాలయమునుగూర్చి ఉపన్యసింపి...

బ్రహ్మశ్రీ వెంకటాచల కేశవ ముప్పయ్యయ్యగారు...

శ్రీ నారాయణ సంఘము కార్యస్థాపనమునకు తెలుగు...

గమనింపుడు
మోటారుబట్ల, మోటారు సయికిట్లు, సాధారణ సయికిట్లు వీటి సామానులు
ఇంగ్లీషు నైకులు అండ్ మోటారు కంపెనీ, 9, బాడ్వే - మదరాసు
చారు చవుక భరితమును మేలైన సామానులనును ఇండియాలో ప్రత్యేకము చెప్పరాని...

వైద్యరత్న పండిత, డి. గోపాలాచార్యులగారి
కలరా ఔషధములు
మాకలరానుందులు అనేక ముఖ్యనిసాల్పివారిచే పొగడబడియున్నవి
ఈరాజధానిలో ఈకలరావ్యాధితై యువయోగింపబడు మందులలో నెల్ల మాకలరానుందులు

గు ర క బా గు న ం క్ష ణ ము

పండిత మాలవ్యాగారికి ఉద్యోగులకు జరిగిన సంభాషణ

పంజాబు శాసనసభ్యుల ప్రకటనము
అమృతసరు-జలనువాలాబాగు బహిరంగసభలు
సర్దారుబహదరు మహతబుసింగుగారి కేసు విచారణ
అకాలీల సత్యాగ్రహము-పోలీసుల కార్యము

అకాలీల సత్యాగ్రహము
పోలీసుల నిరంకుశత్వము

3 వ తేదీ రాత్రి గురకబాగుదాని బయలుదేరిన అకాలీలలో మిగిలినవారినిగూడ పోలీసులు లాగివేసి మోటారు బండిలో పడవేసి అమృతసరుకు పంపివేసిరి. సివిలుమిటరీ గజెటు ఫృత్రికలో ప్రకటించబడినదీని పోలీసులు మేమియును జరుగలేదు. నెంటుజానలారీ లో నెక్కించలేదు. 4 వ తేదీ ఉదయమున గురుదాస్సును పంపిలమునుండి వచ్చిన అకాలీలు 100 మంది అమృతసరునుండి గురకబాగుకు బయలుదేరిరి. వారు రాజసాస్నీ దాటి 3 మైళ్లవరకు పోయిరి. అంతవరకు పోలీసులు వారిని నిరోధించలేదు. అకాలీలతోగూడ నున్నగుంపును ముక్తము పిమ్మట చెదరగొట్టిరి. (ఆ. ప్రెస్సు)

అమృతసరు అకాలీలు
(4 వ తేదీ లంఛిదార్)

పగలు 11-30 గంటలకు అమృతసరు అకాలీలు 100 మంది చుమన సింగుగారి నాయకత్వముక్రింద స్వచ్ఛందవాలయమునందండి బయలుదేరిరి. వారితో ప్రజలు చాలమంది రాబోగా రావలదని నాయకులు వారించిరి. 100 మంది పోయి మాత్రము అకాలీలవెంట వెళ్లిరి. అదివరకే 2000 మంది వెళ్లి రాజసాస్నీవద్ద వండిరి. చివరకై యొద్ద అనగా నిన్ను అకాలీలను కొట్టిన ఫలమునకు 1 1/2 మైళ్ల దూరమున పోలీసులు వచ్చిరి. 25 మంది పోలీసులతో తాస్లియ దారి కడ్డనించెను. అకాలీలు వారిని చూచి అటునే కూర్చుండి ధైర్యమును పాడసాగిరి. తాస్లియ అకాలీలాయకునితో మాటలాడ సాగెను.

సాయంకాలము 4 గంటలకు పోలీసులు అకాలీలవై బడి కొట్టి వారిని జైలుపట్టుకొని లాగి గోతులలో పడవేసిరి. మరలెచి కూర్చుండ బోయిన వారి కుత్తుకలను లట్టాకరలపడవలతో దబాయించి తేనెండ చేసిరి. నలుగురు అకాలీలకు బలమగు దెబ్బలు తగిలెను. 4.45 వేళ పోలీసు అసిస్టెంటు నూనర్నెంటు లోబనుగారు మరొకరితో పండి పోలీసులతో వచ్చిరి. పోలీసులు దెబ్బలు కొట్టుటను మానివేసిన మరొకరితో నేపటికి పండిత మహతబుసింగు మాలవ్యాగారుగూడ నచటికి వచ్చిరి.

కాంగ్రెసు నాయకులు లాలా ధనచంద్, లాలా రుచిరాం, మాలికులాఖాను, మహమ్మదుమరీఖుగార్లు కాంగ్రెసు కార్యదర్శి లాలా ధనరాజుగారు నచటికి వచ్చిరి. పండిత మాలవ్యాగారు గాయములు తగిలినవారి నంధుని చూచి వచ్చిరి దెబ్బలుతిని గోతులలో పడియున్న అకాలీలు 5.30 కు తేచి మరల కొడుమీదకువచ్చి పోలీసులు కెదురుగ నలుగురు నలుగురికొకపంక్తిగా కూర్చుండిరి. వహుగురు, సతనం అనుభక్తి కర్తవ్యము పాడసాగిరి.

పండిత మాలవ్యాగారి ఆక్షేపణము

పోలీసు అసిస్టెంటు నూనర్నెంటు కాబు, సి. వి. డి. నూనర్నెంటు స్పీకుగార్లును పండిత మహతబుసింగు మాలవ్యాగారికి నలులు సంభాషణ జరిగెను.

మాఅకాలీలు దౌర్జన్యమును చూపనపుడు మీరు వారి నెందులకు కొట్టుచున్నారీ?

లోబనుగారు- వారు శాసనమును ధిక్కరించినపుడు అవసరమగు బలిమిని చూపి వెదల నడచుటకంటె చేతు దగిన దేమున్నది.

మా-మీరకుసరమ 6 బలిమినిమాత్రమే చూపుచున్నారా! అకాలీలకు తగిలిన దెబ్బలను నేనిచటను అమృతసరువైద్యశాలలలోను కూడ చూచితిని. (వేలైన కదన్ను అహింసాపథుల నిట్టి దెబ్బలు కొట్టుట మానవలయుమా?)

లో-నా కది యిద్దములేను గాని మాగొంతుకములేను.

మా-వారిని కొట్టకుండనే మీరు వారిని ఏలనిపోధించగూడదు? దౌర్జన్య మొనరింపని వారిని కొట్టకుండ వదలవలెను. మహాంతు కేమైన నప్తము కలిగినచో నతడు న్యాయస్థానమునకు పోవలెను.

స్పీ-అకాలీలు న్యాయస్థానముల అధికారము నొప్పుకొనరు.

మా-వా నొప్పుకొనవచ్చును శిక్షలను వేసి వారిని కారాగృహములకు పంపుట లేదా! తీర్పుచెప్పి వారిసొత్తును వేలట వేయట లేదా! ఇక్కడ జరుగుచున్న దిధానము చాల సక్రమమని ఆక్షేపించట పానుడను నాముఖ్యస్థమై యున్నది. గవర్నరు స్వయముగా నిచటిసితి-తులను చూడదగును.

స్పీ-గవర్నరు కెవరైన విజ్ఞప్తి పంపిరా!
మా-ఆనంగతులు నాకు తెలియవు.

ఈ సంభాషణము జరిగినపిమ్మట రాత్రి 8 గంటలకురుకు మాలవ్యాగారు రెంటు నే యుండిరి. మరల పోలీసులు దౌర్జన్య మొనరింపవలెనను మాలవ్యాగారు రపును వెళ్లిపోయిరి. మాలవ్యాగారు వెళ్లగానే పోలీసులు లాటుగారి నాయకత్వముక్రింద పోరాత్తుగా అకాలీలవై బడి కొట్టి వారిని నీళ్లతోనిండిన గుంటలో బడవేసిరి. మరొకరితోనేపటి కాగుటులో పడియున్నవారి నే జురలకొట్టిరి. ఇతరప్రజలను కూడ పోలీసులుకొట్టిరి. ఒక అంబ్యులెన్సుకారు, డ్రైవరును గూడ కొట్టిరి. అతనికి గట్టిదెబ్బలు తగిలెను. ఒక అకాలీ కట్టుకొనిన బట్టలను యింకొకని జేబులో నున్న రెండు రూపాయలను తీసికొని పోయిరి. ప్రాఫెసరు కుచిరాముగారికి నీపుమీద, దెబ్బ తగిలెను.

సిక్కు మితవాదులసభ

ప్రధాన ఖాల్సా దివానువారి ఏర్పాటుప్రకారము సిక్కు మితవాదులసభ జరిగినది. ఈ సభవారు అకాలీలపట్ల సానుభూతిని చూపుచున్నారు. పోలీసుల క్రూరకృత్యముల నిరసింపుచున్నారనుకీర్త్యక మామోదింపబడెను. నిష్పంధసభత్వని మానవత ననిగవర్నరుకును రాజ్యపరిషిషికిని తంతివార్తల నందిరి.

జలినువాలాబాగుసభ

జలినువాలాబాగులో 7000 మంది సమావేశమైరి. అకాలీలపట్ల సానుభూతిని చూపుచు (సభ్యులచర్యల నిరసింపుచు తీర్మాన మామోదింపబడెను. చందాలపట్టిక (పారంభింపబడెను. మామొట్టియలుగూడ అకాలీలతో చేరి తమ సానుభూతిని చూపవలె నని సభవారు కోరిరి. (స్వరాజ్య)

శాసనసభ్యుల ప్రకటనము

గురకబాగు విషయములను స్వయముగా చూచుటకు పంజాబు శాసనసభ్యులకు సర్దారు సంగతు సింగు, బావాహందతు సింగు వేడిగార్లు అమృతసరుకు వెళ్లి ఆచట నుండి పుత్రికల కిటుల వ్రాసిరి.

“దొరతనమువారు వెంటనే యీసభత్వని నిలిపివేయవలెను. అతివాదులను మితవాదులు నగు సిక్కునాయకులు వెంటనే వచ్చి సమాధానమును కలుగజేయ వున్న చాలవిషయ నితి ఏర్పడును. మేము అమృతసరు డిప్టీ కమిషనరుతో మాటలాపితిమి. అకాలీలవారు సత్యాగ్రహమును మానినగాని ప్రకారంస్థితి కరకాశము లేదని అతడు తెలిపెను. చెజనాలలో నున్న సర్దారు మెహతబు సింగుగారిని సందర్శింప ననుమతి నిచ్చుని కోరగా నతడు నిరాకరించెను. అకాలీలను పోలీసులు కొట్టుకొన్నారని” శాసనసభ్యులు వ్రాసిరి.

సర్దారుమహతబుసింగుగారి కేసు

ప్రభుత్వసంఘాత్తుడగు సర్దారుబహదరు మహతబు సింగుగారివెను సంఘసభ్యులలో 8 గురివైన తేబడిన కేసులో ముద్రాయాలపత్తుమున పండిత మాలవ్యాగారు వాదించెదరు. ఈకేసు 4 వ తేదీని అమృతసరు జిల్లా కే. జస్టీటు కోర్టులో విచారణ జరిగినది. పండిత మాలవ్యాగారుకు మరి వెళ్లకుమందియును కొట్టుకు వచ్చిరి. ముద్రాయాలు వాదించలేదు. ముద్రాయాలు అసహాయవారులు కాదుగావున వారు వాదించవచ్చునా లేదా అనువిషయమునగున్న న్యాయవాదులతో వాలోచించుటకు కొంత గడువియ్యవలె నని సర్దారు మహతబు సింగుగారు కోరగా ఆవాడు విచారణ నిలిపి వరువాడు (5 వ తేదీ) విచారణ చేపడనని మేజస్టీటు నవాబు అజముహజుఖానుగారు తెలిపిరి.

క్షమాపణ

అకాలీలలో ముగ్గురు క్షమాపణ చెప్పుగా వారిని కదిపివేసిరి.

78 గురిపై కేసు

78 మంది అకాలీలను 6 తెగలుగా వేసి ఆరుతెగలవైని ఆరుకేసులు తెచ్చిరి. వారు మహాంతు లోటులో చెట్లు నరికినని ఫిర్యాదీలసాటులు చెప్పిరి. వాయివా వేయబడెను.

శుద్ధ ఖద్దరు

అంగలూరులో తయారయ్యే యావత్తు ఖద్దరు గుడివాడలో నున్న శ్రీ స్వదేశీవస్తునిలయం వారి వద్ద మాత్రమే దొరకును గావున ఆంధ్రరాష్ట్రములో నున్న వర్తకులు గాని అభిమానులు గాని వైవారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

సత్య వత్తు పాఖ్యానము

శేక

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహత్తు. ఇందు శ్రీశైలమహిమగూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. కవిత్వము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన బాతకుల కొక వద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర ప్రత్తి కాకా ర్కాల యము,
7, తంటుకెట్టిపిడి, వడరాను.

ప్రకటన

క్రొత్త క్యాంపు ఫర్నిచర్ శాల

సామానులు మేలైనవి. ధరలు సరసము. వలయువారు క్యాటలాగు నిమిత్తం వ్రాయించేది. వి. వీరాసామినాయుడు అందుకో, నరసారావువేట.

కావలెను

తాడిశ్రీ మునిసిపాలిటీకి చేరిన మధ్యమతరగతి పాఠశాలకు డి. ఏ. ఎల్. టి కరితులో చేరిన ఒక యువకుడు ప్రధానోపాధ్యాయ పదవికి 1-10-22 తేదీ నుండికావలెను. జీతము నెల 1కి రు 70-2-90 లు చొప్పున యివ్వబడును. యోగ్యతాపత్రికలతో సహా దరఖాస్తును 15-9-22 లోపున ఈదిగున చేవ్రాలు చేసిన అభ్యసరుగారికి పంపుకొనవలెను.

తాడిశ్రీ } ఎం. పి. రంగప్ప
16-8-22 } చేర్చున్

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ సువాసన సబ్బు

ఈ సబ్బు మనుష్యులకు దుఃఖములను పోగొట్టి, ముఖముల నిచ్చును. చూచుట కందముగ నుండును. సువాసను అసమానమైనది. దీనినివాడు వారి సుఖము విశేషము ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి అన్నిస్థలములలో విక్రయించుటను.

విశ్వాస పరిశీలనము.

[మాగల్లు లె. గాంధీ.]

“స్వగృహమును బడయుటకు బయల్పడెదలెను నెంత భయపడుచున్నాడు!”

కొలదినిముల క్రితము ఆసాదము స్వకము కద్దరు ఉడుపులను బాల్చినకొండయునును ఒకవిగ్నార్థిగుంపునుండిచేరి తనబండికి సమీపముననుండి పోరిపోవుచుండగా, వైవాగ్యము నొకపాకీవాడు, పరిహాసపూర్వకముగఁ జెరికెను. ఈపరిహాసము చేతుబడినవాడు కొండరు యనవలెను. ఈగుంపుఅంతయు మొత్తముమీద దెబ్బ దియెడుచుండి యుండిరి. వీరిలో సత్యాగ్రహశ్రమసభ్యులు కొందరును, నేతపరిశ్రమ నేత్యుకొనుటకు వివిధరాష్ట్రములనుండి బంపబడిన విద్యార్థులను నుండిరి. అసామ్యుదాదాదు దూదియంతయును, వానిలోని వనిముట్లు, అవి పనిచేయు విధము, అన్నిటినిచూచివత్తనునీ పీకు అసామ్యుదాదాదుకు వెళ్లియుండిరి. పాలు నేతుసూరివల్లభ ముల్లుందు విల్లులోకాల బాడిపి సాయంకాలము ఆశ్రమమునకు తిరిగివచ్చుచుండిరి. దారిలో పాకీబండికన్పించెను. ఆ పాకీబండిని ఒక ఎద్దు లాగుచుండెను. పాకీవాడికదు తోలుచుండెను. ఆశుద్ధముకలన చాల కడుగాలి కొట్టుచుండెను. గుంపులో ముందుండినవారు కొందరు ఈయనవ్యూహగు వానను తప్పించుకొనవలెనని పరుగెత్త ప్రయత్నింపగా వైవ యుదదారింపబడిన పరిహాసపువాక్యము లుటకు యయ్యెను.

వైవకవచ్చుచుండిన యితర పెద్దమనుష్యులకును ఆముక్క వినిపించెను. పాకీబండి చక్ర మొనటి అడ్డకొయ్యవలది క్రిందపడుటయందెను. చక్రమును సరిగా నుంచుటకు బండివాడుపోరాడుచుండెను. అతనికి సహాయముచేయుట కింకొకడుండెను గాని బండినిడుగును అశుద్ధము క్రిక్కిరియించుటచేత, వారిద్దరు ప్రయత్నించినను, వారిశక్తికి మించినదిగ కన్పించెను. అంతియగాక, పీకు తమశక్తి నుపయోగించుకొని, బండితలక్రిందులై యశుద్ధమంతయు క్రిందరస్థానిదపడి, వారిరువురను గాయములై, సాధానముగునవు యుండెను. ఈ యనవజన బృందము దీనినంతయు బరిశీలించుచుండెను. వీరిలోనొకరు పాకీబండివానినద్దకునొచ్చి యిట్లు బలికెను: “అన్నానీవన్నట్లు, మేమందరము స్వరాజ్యమును గుంపాదింప నుద్దమించిన మాటనిజమే మేము నీకు సహాయముచేయుటకు సంసిద్ధులముగ నున్నాము. వివిధముగ ముక్కు సహాయముచేయుచుంటావో, ఆకుగము.” “అభ్యంతరమేమి అయ్యెలారా, ఎద్దుబండి యరునును కొంచెము వైకిలేవనెత్తిన, చక్రము యథాస్థానము వ్యాగమించుకొనెను.” అని బండివాడు బదులుచెప్పెను. అందరను “అట్లే” యని ఒక్కమారు కేకవేసి చొక్కాలచేతులనువైకి నుడుచుకొని, అశుద్ధమునకుగాని, దుర్వ్యాసముగాని బంకక పెంటనే పాకీవాని సాయమునకు బూనుకొనిరి.

కాని అంతమాత్రమున సులభముగ జరుగువా! ఒక్కసారి గ నింతమందికలసి పనిచేయుటకు అనకాశము లేకుండెను. ఇందరును ఒక్కమారు బలుమ నుపయోగించుటకు వీలు లేకుండెను. మిగిలిన వారందరకు చేతులు కట్టుకొని ఊరకనిలుచుకొని చూచుచుమాత్రముండవలసివచ్చెను. మొదట బరుగెత్తిపోయినవారు తాము అప్పగింపుడగు సాచీబండివాని కేమూత్రమును సహాయముజేయక పారిపోవుట యమానుషమునని తలంచుచు మరలరచ్చి బండికర్ద నిలువబడిరి.

అన్ని రాష్ట్రములనుండివచ్చిన యాధుల్లివాండ్లు గుజరాతులోని యాచీద అస్పృశ్యపాకీవానితో కలసి వానిబండిచక్రమును సరిగావెట్టుచుండుటకు కనిపెట్టెను, ఎవరి కాళ్ళవ్యూహ కలంకబండును? అందులోను మరలత యాశ్చర్యకరమైన, యద్భుతమైనది నవూకటి గలదు. వీరిలో, ఈ యాత్మహతములగు యాచీబంటి, నొక మద్రాసీబ్రాహ్మణుడుగూడ నుండెను.

ఇట్టిరంగము యాతాయాతముల దృష్టిగాకర్షింపవలదుగా? వీధిలో ననేకులు నడచుచుండిరి. ఆ కేకబండ్లు పోవుచుండెను. కద్దరు ఉడుపులతో నడచుచుండిన యొకబాటసారి “మనము ఆంత్యజాలను స్పృశించుటకు వెనుదీయగూడదని చుచు తుడ్డాదేశించియుండలేదా” యని పలికెను. మరియొక పెద్దెమునిషి కాలిమొదలు తలవరకు విడచేపు తళుకు బెనుకులలో నుండెను.

“ఉన్నత తరగతి” వాడు కాబోలు! ఆత నేమనెనో చూడుడు: “బేరా! ఈ దర్జుడుకు అంత్యజాను వారిని పట్టుకొనితంటాలు వెట్టుచు వారిని వెట్టివారిడను చేయుచున్నాడు. వాడే మునిసిపాలిటీకి పరుగెత్తి తన చక్రమును సరిగా వెట్టుటకు తగినంతమంది మనష్యుల నచ్చేరునుండి ఏల పిలుచుక వచ్చుకొన గూడదు?” మంటలో తగుల్కొనిన యిండ్లను చల్లార్చుటకు “పైరుట్టెవను”ల వద్ద “పైరుట్టెవను”లన్నట్లు అశుద్ధపు బండ్లను సరిచేయుటకు మునిసిపాలిటీ కద్ద యిరువదివారుగు గంటలును కొందరు తయారగు నిలువబడి యుండురని యాతడు తలచినచేత! “మన యాత్మతరగతి” పెద్దమనుష్యుని సంక వాచి తనమెట్లున్నను, ఒక విషయము మాత్రము ఆలోచింపలసి యున్నది. మునిసిపాలిటీకర్ద కొందరిని సిద్ధముగా నేల

సెప్టెంబరు నెల 8 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరమున
రాజరాజనరేంద్ర పట్టాభిషేక నవశతాబ్దివర్ధంతి సభయును,
పాచీన వస్తు ప్రదర్శనమును,
శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి, యం. ఏ.,
గారి యాజమాన్యమున జరుగును. కావున నాంధ్రభాషాభిమానులు నెల్లరు విచ్చేయ బ్రార్థితులు.

యువగుడడు? ని కృష్ణ మగు నేర్పాటుల వలనను ఏర్పాటు లేమి వలనను జరిగెడి నట్లమే యపరిమితముగాని నిష్పంతుకొనుటవలన ప్రాణాన్వయం తయండదు. ఈ యశుద్ధపు పాకీబండ్లను లాగుటకు ముగిరికొగి స్థి యెద్దను కట్టుటకన్న భయంకరాకృతియైనను, గడబిడ చేయగలిగె యైనను, అపనికి మోటారు ఎంజనులను వెట్టినను ఒకవిధముగ జనమును సమాధానపరచుకొనవచ్చును. కాని నేను ముఖ్యవిషయమునుండి తప్పించితిని. వీనినన్నిటిని మన స్వరాజ్యశాసనసభలు పరిష్కరింపవలెను.

మన రామని పాకీబండినిగూర్చి మరల చూతము. ఇంతమంది మోటుబలము నుపయోగించినను నుపయోగము లేకపోయెను. పరిగరములలో మేదలయిండ్లకు వెల్లి కొందరు కట్టబట్టుకవచ్చి వానితో చక్రమును సరిగావెట్టి బండిని నెమ్మదిగ నడిపింపజేసిరి. వీధిలోనివారు చిత్రపుటవలె నిలువబడి చూచుచు మధ్యమధ్య వినోదముగ ‘గాంధీసేన’ యని యనుకొనుచుండిరి. మన యనవజన బృందము రామునికద్ద సెలవుపుచ్చుకొని కాలానేతులు మార్గమధ్యమున ప్రవహించెడి సుబర్మతిని జలమునందు కడగు కొనవలెనని నడచిరి. స్వరాజ్యసంక్షేమ రామునికి సయిత ముండె నను గూలోచన వారి కానందము గలిగించెను. ఆయానందమునకు మేగలేకుండెను. తామంతకు పూర్వమే పడిన ప్రయాసయంతయు ఈ యానందము ముందు అదృశ్యమయ్యెను.

అనందమొదలు రందడు? ఆరాముడే దైర్యము తెచ్చుకొని ఈ కుట్టవాండ్రనే “అయ్యలారా, మీకు స్వరాజ్యము కావలెను కాని యీ యశుద్ధమును మాత్రము కలంకజేయవల” డని యడుగువచ్చును. రాముని ఒకప్ప ఆతని త్యాగము, అనేకుల దుశ్భాసముల యాపుమాద గలిగినట్టిది. వారు కలంకజేసినట్టి యశుద్ధమును రాముడు తీసికొనవలెన బ్రయత్నించుచుండ, అతనికి సాయజడి అతని కష్టములను నివారించ జేరక చూచుచుండుట యెట్లు?

చదువరి, నేను వర్ణించిన నై చిన్నికథ స్వరాజ్య ప్రతిబింబముగన్న దోతీలో నీవేష్యలోచించుకొనుము. ఇట్టి స్వరాజ్యమును ప్రపంచమున నొకరు మరొకరి కొనగనవచ్చులా? లేదు. స్వరాజ్యము బహిర్యత మైగదిగాదు. అని కృత్తులస్వప్రయత్నమువై నాధారపడియుండును. ఎందుకంటియా.

ఇండియన్ బ్యాంకు:— ఆగస్టు 31 తో అంత్యము యొడి మాసమునకు యిండియను బ్యాంకి క్షయహారము లీక్రిందివిధముగ నున్నవి.

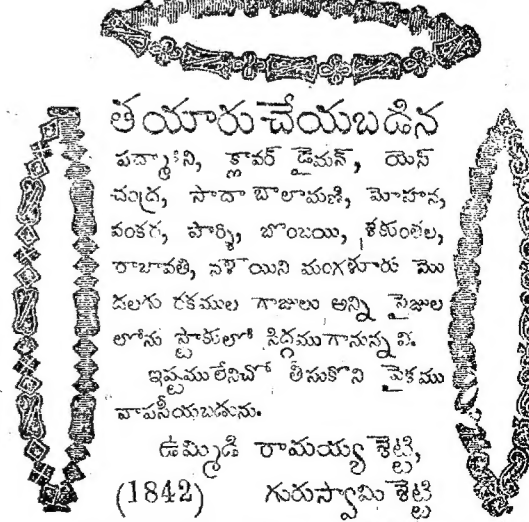
ఖర్చు	
ఇచ్చివేసిన మూలధనము	1273280 0-0
విజయభండు	550000 0-0
దేవాదత్తులు	6224580 0-10
బిల్లులు	1289034 5-1
చిల్లరలు	177147 3-7
మొత్తము	9514139 9-6
నిలువ	
ఇచ్చెను మొట్టు	7179149 13-8
బ్యాంకియల్లు	119866 14-5
డెడెస్టాక్	44012 12-11
నూలులు కావలసిన బిల్లులు	1289034 5-1
చిల్లరలు	41991 1-2
నిలువరొక్కము	845584 10-8
మొత్తము	9514139 9-6

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 6-వ తేదీ బుధవారము.

(1) ధాన్యములు			
జనియలు	బా 1-కి రు 56 మొదలు 63 వరకు		
బియ్యము	బస్తాలు	మొదలు	వరకు.
కుసుమ తెనాలిని	ప 45 * లని	రు 13.0-0	13.8-0
నెల్లూరిని	,, డిటా	,, 15.8-0	16.0-0
డిల్లీని	,, డిటా	,, 16.0-0	17.0-0
రాగులు	రు. 164 బస్తా 1-కి	,,	10.8-0
నవ్వులు	,,	,, 24.0-0	25.0-0
(2) వస్తు ధాన్యములు			
గంతులు	బస్తా 1-కి 195 రు.	రు 13.8-0	15.0-0
సెనగలు	,, డిటా	,, 14.0-0	15.0-0
సెనలు	,, డిటా	,, 14.8-0	15.0-0
మినుములు	,, డిటా	,, 15.8-0	17.0-0
ఉలము	,, డిటా 164	,, 10.8-0	11.8-0
(3) నూనె వస్తువులు			
నవ్వులు నూనె బా 1-కి	రు 180.0-0	185.0-0	
నెయ్యి మ 1-కి	,, 18.0-0	22.0-0	
కొండాపురం వేరు సెనగపప్పు	బా 1-కి	,, 58.0-0	59.0-0
యితరప్రదేశము	,,	54.0-0	56.0-0
వేరు సెనగనూనె గానుగ	బా 1-కి రు 125 మి. వ. మాత్ర 120		
అమడము నూనె బా 1-కి	రు 122.0-0		
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చా. ఉపసుపు బా 1-కి	రు 140		
హారపసుపు	,,	రు 108.110	
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి రు 98.0-0	119.0-0		
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఖ్య 1-కి రు 50, 55			
కాశహస్తీ పాయకట్టు	,,	రు 70, 75	
తెల్లము బా 1-కి	రు 48.0-0	52.5-0	
చింతపండు సాళిని బా 1-కి	రు 38.8-0	42.0-0	
,, కొత్తని బా 1-కి	రు 52.8-0	59.8-0	
(5) ఇనుము			
పట్టాలు రఖం బా 1-కి	రు 85.0-0	86.0-0	
చదరం	,,	86.0-0	87.0-0
రథంకు	,,	85.0-0	86.0-0
(6) లోహములు			
వెండి 100 భులంకు	రు 92.0-0		
బంగారము, తులము 1-కి	రు 26.8-0		
నవరను 1-కి	రు 16.15.0		
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 820.0-0		
రాగి డిటా	రు 850.0-0		
అస్మా ఇక్కర బ 1-కి	రు 46.0-0		
(7) రంగులు			
సింహంపూర్పు 20 డిగ్రీలు అంశకు పీసా	రు 95.0-0		
డిటా 16 డిటా	రు 80.0-0		
తొట్టి క్రిష్ణము 20 డిగ్రీలు	రు 100.0-0		

నవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన
పద్మాని, క్లావ్ డైమండ్, యస్
చంద్ర, సాదా బొలాలు, మోహన్,
వంకర్, పార్సీ, బొంబాయి, శేతుల,
రాజావతి, వర్ణయిని మంగళూరు మొ
దలగు రకముల గాజులు అన్ని వైభవ
లోను ప్రత్యేక సిద్ధముగానవును.
ఇష్టములేనిచో తీసుకొని వైకము
వాపసియబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి,
(1842) గురుస్వామి శెట్టి
నీల వర్తకులు చైవాబజార్లోడ్డు మదరాసు.

వడిగట్టని జలమును పానమునకు తగినది కాదు

అనేక అపాయకరమైన వ్యాధులనుండి తప్పించుకొనుటకై ప్రతిగృహమునందును ఒక నమృతమైన ఫిల్టరు (వడియగట్టు పాత్ర) యుండుట ముఖ్యము.

గృహమునకు, ప్రయాణికులకు, సంస్థానములకు తగినవి మా యొద్ద సిద్ధముగనున్నవి. దయచేసి మా మాపులో విచారింపుము.

డబ్ల్యు. ఇ. స్మిత్ అండుకో., (లిమిటెడ్) ఉదకమండలం, మద్రాసు

W. E. Smith & Co., Ltd, Ootacamund Madras.

పూర్ణిమ

A Tragedy?

కష్టాంతనాటకము!!

క్రాంతనాటకము!!

పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిచే వ్రాయబడినది.

పూర్ణిమావర్సదినమున రాజస్థాన క్షత్రియ కులవశంతు లగు భట్టి వరాహరాజేంద్రులు వియ్యమునకై వివాహము చేసికొని వారసిలుట. పరిణయకృత్యమునకు మాటు భవంకరవార్యు. వైవాహికతోరణముల క్రింద ఘోరమారణములు, భట్టి రాజేంద్రుని చితవధము. పెండ్లికొడుకు దేవరాజుసంఘ మరణమునుండి పాతిపోవుట, పురోహిత దంపతు లాతనికి కరణ మిచ్చుట, అడవిదొంగల బీదారు, సర్వస్వమును కోల్పోయిన రాజబాలకుడు దొంగలదొర యగుట, పురోహిత దంపతు లొక్క గోతర బూడ్చి పెట్టబడుట, కారదాదేవి సహగమనము, సర్వమంగళాగాంధర్వవివాహము, రక్తశిర్షణములు, వ్రాయుటకు సాధ్యముకాని యెన్నెన్నో విచిత్రాంశములు, పాత్రప్రకృతి వర్ణనావైచిత్ర్యము, ఈశ్వరకరుణా విశేషము, ప్రపంచవైఖరి, మనుష్యవాంఛానిశ్చలత్వము, విధిబలిష్టత, నరజీవితపరమార్థము, చదివినంతమాత్రమున నొడలు జలదరించునటులు, మనసుద్రవీభూత మగునటులు, కన్నులు ధారాళముగ, బ్రహ్మాంతునటులు, అపొంఘాత విచ్ఛేదన మగునటులు, ప్రాపంచిక లంఘన తవదలి మనస్సును బూర్ణముగ నిశ్చలార్థము నొనర్చుటకు దృఢసంకల్పము కలుగునటులు రచింపబడిన నాటకరాజము. వెల రూ. 1-0-0.

పలయువారు:-

పానుగంటి రాజారావు,

పి. తా. పు. ర. (గోదావరి జిల్లా) అని వ్రాయవలెను.

సిద్ధమకరధ్వజ (వైషణ్యత్వావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదవధులలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కర్పూర, వర్చ, కర్పూరము మొదలగు విలువల ద్రవ్యములు చేరియున్నది. వైశ్రంధములొని యోగము ప్రకారము నిర్మితముగా మాత్రము యాచరచేయబడియున్నది.

కో. శ్వేచ్ఛాచారవిహితాః పకవాచిద్విధ్యతే | మేధాయాః కాంతిజననః కామోద్దీపకృష్ణహాకా |
బుద్ధిని, ఆయుర్వైశ్యమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినీయును. హేమ్యుగ ధాతుపుష్టిజేసి కామోద్దీపనము చేయును. అతిమూత్రము, క్షయ, సుఖరోగములు, మొదలగు ధాతుక్షయకరములగు వ్యాధులలో హేమ్యుగ నుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందులో బంపబడును. వెల 25 మాత్రలు రూ. 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఛార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవారి బి. యే., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హరిన్ రోడ్డు హంటురోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్వహణ నియామకములైన డాక్ట్రీ. శివరామ్మలకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలూగు శివరామ్మలకు పంపబడును.

మోసపుమందుల వలనను, ఇతరులు కూడ ఇదేమోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకుము.

- బ్రాంచిలు:-
- (1) 149, హైరోడ్డు తిరునల్వేళ్ళేని మద్రాసు,
 - (2) హైరోడ్డు, తిరువతి,
 - (3) 405, టంకశాలిపేడి, మద్రాసు.

త్వరవనుము. వెల సులభము. ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(31) బోధకాలు సంహరిణి:- ఎంతకాలమునుండియున్న శీతవర్షమునైనను వానమోజులలో గుణము కనబరచి. శాస్త్రమంటులు, నీరు హరించుటయొక్క పనికిని పాదములు సహా స్వస్థంబై కనులములలో ప్రకాశించును. 15 రో. రు. 4-8-0 వానమునకు రు. 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిని తేజ కంతీరవము. చిట్టఫిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనగు సవాయిలున్న, కీళ్ళనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొండుపు, సవామేమములు, మేహములు, మేహవ్రణములు, కుక్కపప్రము మొదలు అన్ని వ్యాధులకు వారము రోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, వీర్యస్థంబన కలిగించును. ఇచ్చావత్వం. వెల రో. రు. 6-0-0, 15 రో. రు. 8-4-0.

(90) సర్వవిధ శ్మశ్మగంజివితేహ్యము. జీర్ణించిన పత్తి, తిలుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు శ్మనైనను, మూత్రము స్వల్పముగాని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తపుష్టి చేయును. 3 పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చావత్వం. డబ్బీ రు. 1-4-0.

(48) మహావ్రణపాశీరసము (అను అస్తాదశ తప్తరోగసంహరిణి) వెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సవామేహములు, పొడలు, మచ్చలు, కాళ్ళు, చేతిచేళ్ళు, పెదవులు, ముక్కు, వగైరాలు లావై ఎర్రబారి సవా తిమ్మెరలుగా నుండుట, మేహనీరు, అంతర్గతములు వగైరాలు పరమానధము. వెల రో. రు. 8-0-0, 15 రో. రు. 4-0-0 కఫములు, శ్వాసకాసులు, దగ్గు, వగర్చు, తిమ్మెరము, మొ. శ్వేచ్ఛవ్యాధులకు బ్రహ్మత్త్రము, 3 పూటలలోకఫమును హరించి వెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును. గోపాలపురం, కొత్తపేటబోడు.

కె. వి. ఆచారి, K. V. Achari
ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టరు. Ayurveda unani Doctor.

ముఖ్య గవనింపు (2942)

మోగ్యతాపత్రములు

(8) జెనారెన్ సిటీనందు దుర్గా మెడ్డిగల్ - హాలువారి ట్రానిక్ గురికలను సేవించుటవలన రాజ్ హోరు అను వాస్తవీకుడు నపుంసకత్వము లేక సుఖముగా నున్నాడు. అతడు 6 సం.లనుండి బాధపడుచుండెను. ఇప్పుడు అతడు చాలాసుఖముగా నున్నాడని చెప్పటకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాడు.

డోరాథూన్ } బ్రిజ్ కిషోర్
28-8-19 }

వనోషధినరస్పరిల్లా

రక్తసీపకము రక్తముయొక్క వర్ణములను మార్చుటకు వాడబడును. ఖర 1-10-0
అందు కేరెన్సిక గాంచినది. ఇండియా సికోకాసంగు ఎచ్చగొత్తము తపాలాఖర్చు తోచుముగా పంపబడును. (2973)

విలాసము సి. డి. సావంత్

కెం 144 పనసవాడీ, బొంబాయి

మలయచందనము

గనేరియా

అను సుగంధమునకు మహిమ. వర్షము లేదు. సివికారితో వుండును. ఎలుపు, కెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నా రోగమును మూడు పూటలలో వ్రాసును. శ్రీల కుమున వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోషధము. (1251) డబ్బీ 1: వెల 2-4-0

గండర్స్ ఛార్మసీ, రామవరం (గోదావరి జిల్లా.)

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును (పతివినమును మిక్కిలి ఉపయోగకరము. ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టిక లేదీ, నక్షత్రము, మొదలగు నవి అవసరములేను. ముల్లమైక తేనుగుల్లా వ్రాయబడినది. గొప్ప సర్టిఫికేటులను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జి గారకు ఆర్థి వారాచుగు రావు. పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్., గార్లు వ్రాసిరి: "రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషములగింపవని నానిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువారు యిది కనుచిరువామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము,

బోవనగల్, విశాఖపట్నం జిల్లా.

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, హాటకములందు, ఇతర శుభ కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు లేగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పుష్పరాగములచేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, అర్లక్, నీలు, పాము, మున్నగురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి నగలు రయారచేయబడి అమృతమునకు సిద్ధముగానున్నవి తృప్తికరముగా లేకున్న వాగును తీసికొని వైక మిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాలయలరీ కంపెనీ,

(191) 18/288, చైనాబజారు, మద్రాసు.

(873) "కాంతామదహరణి"

అనుయవాని వైర శాస్త్రప్రకారము తయారయిన, ఇంగ్లీషుపుక్కిరి దివ్యమైన ఔషధము. తీనిని సేవించుటచే, నిస్వర్తుల, లేపనక క్షీణింతులు, స్వప్న నందు ఫలనము, రతిలో శీఘ్రఫలనము, కాళ్ళచేతులు లాగుట, పొగొట్టి నిత్యయావన సుఖము నిచ్చును. నీ గృహమందు రేల సిగ్గు పడెదవ? తీనిని సేవించి స్వర్గములను పొందుము. వర్షములేదు. తరీకులేనీ చూచిన మీరే తెలియును. వెల 1 డబ్బీ 4-0-0

ఆంధ్రప్రతికా చదువరులకు రూ. 2-0-0 మాత్రకే.

తామరమందు:- గెజ్జె తామర, గజచర్మము, తామరలకు 6 ఆజాలు తపాలాబిల్లు పంపిన ఉచితము.

అమోఘము

కె. రెడ్డి లండు కంపెనీ, గోపాలపురం, 8883 కౌత్తపేట పోస్టు (గోదావరి జిల్లా)

Printed and Published by K. Nageswara Rao, at the Andhrapatrika Power Press, 6 & 7 Thambu Chetty Street MADRAS.